

CARL G. NORMAN

Emigrantens sånger

AF

CARL G. NORMAN

(Signaturerna Carl, C. G. N., Julius Pihl,
Carl Smålandsson, m. fl.)

På eget förlag

COPYRIGHT, 1914
By Carl G. Norman

Tryckt hos Excelsior Printing Co.,
CHICAGO, ILL.

INLEDNING.

En ny diktsamling är numera ingen ovanlig företeelse i Svensk-Amerika. Den svensk-amerikanska litteraturen har på senare åren vunnit ett anseeligt omfång, ej minst på poesiens område. Författaren till föreliggande samling, hvilken till stor del tillkommit af personliga skäl, gör ej heller anspråk på att "fylla ett länge känt behof". Han hoppas endast, att den benägne läsaren skall i denna samling finna åtminstone några saker, som förtjäna en plats på den svensk-amerikanska bokhyllan. Han vågar äfven tro, att man i dessa anspråkslösa sånger osökt skall kunna spåra den äkta svensk-amerikanska anda, som födes och fostras under en mångårig vistelse i stjärnbanérets land och under ett långt och träget arbete i den svensk-amerikanska kulturens tjänst.

Författaren har ofta blifvit uppmanad att utgifva sina poetiska försök i tryck, men har tvekat att följa denna uppmaning, emedan han själf ej tillmätt dem något bestående värde. Då han dock sent omsider skrider till verket därmed, finner han, att hvad som nu kan åstadkommas, blott blir en ofullständig samling. Uppriktigt sagdt, har han aldrig själf bemödat sig om att förvara sina poetiska alster, hvarken de, som hittills varit otryckta, eller de, som under en följd af år under olika signaturer förekommit i tidningar och kalendrar.

INLEDNING.

De försök, som nu föreligga, ha ej skådat dagen på "lediga stunder", utan under ett oafbrutet arbete, mestadels i tidningsmannens kall. De äga ett sakligt underlag och äro samtidigt uttryck för, hvad författaren — och väl andra med honom — djupast känt och åstundat, i synnerhet under intryck af själens helgdagsstämningar. Intet försök har gjorts att briljera med ovanlig, konstig meter eller uppstyltade ord och fraser. Formella oegentligheter torde förekomma, men vissa sådana friheter äro ju tillåtna i bunden stil.

Arbetet är, alltefter dikternas beskaffenhet, uppdeladt i följande afdelningar: Sånger vid allfarväg, Minnen och händelser, Toner från tempelgård samt slutligen Sånger vid båren. I slutet af boken förekomma några upplysande anmärkningar rörande en del af innehållet. Till dessa hänvisas genom en asterisk (*) efter rubrikerna till de stycken, som anmärkningarna afse. Den vänlige läsaren torde benäget taga del af dessa anmärkningar, emedan de utgöra en nyckel till de poem, som äro försedda med *.

FÖRFATTAREN.

Chicago den 19 okt. 1914.

1. Sånger vid allfarväg

TILL SVENSKA SÅNGMÖN I AMERIKA.

Du skaldemö uti den svenska skruden,
åt dig jag ägna vill min enkla sång.
Visst blef en gunstling du hos sångarguden,
då genom världen först han drog en gång.
Du emigranten följde öfver hafvet,
så huldt och troget som en moders bön,
och om hans hopp på färden blef begrafvet,
stod du vid båren som en ängel skön.

Hur rik naturen här sig för oss målar,
hur ängen doftar, blomman mot oss ler,
och stjärnor sända sina ljusa strålar
ifrån en himmel, hög och härlig, ner,
den svenska sångmön helst mot hemmet vänder,
som arkens dufva ej hon finner ro,
förr'n öfver villsamthaf hon åter länder
till barndomshemmet, där de kära bo.

Du sjunger äfven här naturens under
och stora dåd i saga som i sång,
men dväljes helst uti de minnets lunder,
där fordom du så lycklig var en gång.

Du går på vallfärd från de fjärran landen
till röda stugor uti hemmets dal,
som lysa fram bland björkarna på stranden,
som hvita spegla sig i böljan sval.

Från folket sprungit har det språk, du talar, —
från hjärtat kommet, ej från tanken blott,
har det ej födts i höga lärdomssalar,
ej vunnit burskap uti kungaslott.
Men varmt du tolkar Nordens höga minnen
uti en ram af sky och skog och dal
och sammanbinder alla svenska sinnen
uti en tid, som är för glömska fal.

Så äkta fosterländskt din stämma klingar,
men dock för öfverord är sången fri.
Och känns det som en fläkt från längtans vingar,
så märkas också tro och hopp däri.
Du är ej drömmaren, som håglöst klagar,
och ej en biltog på en okänd strand,
och varint du tror på stora, ljusa dagar,
på lycklig tid för gammalt fosterland.

Hur ofta såg jag ej, af fröjd betagen,
vår svenska sångnös rena jungfrudrag,
så finhyllt hvitt som sippan uti hagen,
där skär hon blommor först i vårens dar.

Det var ett välljud i de enkla toner,
som minde mig om trast och näktergal,
en klang, som trängde långt till fjärran zoner,
från tempelklockan i mitt hemlands dal.

Du älskar ej det pråliga och tomma,
ej stundens nyck ditt trygga jämnmod stör.
Till hemlandsskogen, där linneor blomma,
från yppig rosengård du vallfärd gör.
Med sinnligt ord du ej vill hågen smeka,
och ej åt glaset du förtrollning ger,
med dygd och tro man aldrig såg dig leka,
för snöda guldets ej du faller ner.

Men folkets ande bor i dina sånger,
en harmoni från tvenne fosterland.
Jag hänryckt läste dem väl hundra gånger,
i dagens id de satt min själ i brand.
För dig min sång skall ännu ljuda stilla,
då färdedagen skrider mot sin kväll,
liksom mot skymningen hörs trasten drilla
i dunkel skog bakom de svenska tjäll.

VID EN SVENSK NATIONALFEST.*

Står jag vid stranden i den stora staden,
där skepp från fjärran land sig sökt en hamn,
mitt öga spanar längs den långa raden,
som barnet ser emot sin moders famn.
Må stjärnbanéret stolt för vinden vaja,
Britanniens flagga främst af alla svaja,
och trikoloren mig med tjusning slå,
jag för min blick ej högre syn skall kalla
bland färgers mångfald, olik dock dem alla,
än *Sveriges* fana med sitt guldkors på.

Hör jag omkring mig blott ett sorl af röster,
där i ett Babel fram jag tankfull går,
som fordom öknens son i sagans öster,
där nu ruinen stum vid Tigris står,
om några *svenska* ord jag då får höra,
det skall mig plötsligt ur min domning föra,
och den, dem talte, söker snabbt min blick.
Var det en vän? Jag tyckte så på orden.
Ack, svensk är svensk, hvarhelst man möts på jorden!
Men uti vimlet ur min syn han gick.

Mitt vackra språk, hur kan väl dig jag glömma,
din klang af malm, din fagra poesi,
ditt käckä tonfall eller hviskning ömma,
ett manligt härskarspråk med själ uti?
Ett krämarspråk har aldrig trifts i Norden,
naturligt enkla ljuda mot oss orden,
där ej man smyckat dem med lånad flärd.
I sång och saga deras välljud flöda,
natur och hjärta troget sammanlöda
med återklang ifrån vårt urhems värld.

Om för min syn jag vill de bilder måla,
som Klio ristat uti häfdens famn,
skall i ovansklig höghet mot mig stråla
en Gustaf Adolfs oförgättna namn.
Och om jag drömmer bland naturens under,
på mossig tufva, uti gröna lunder,
Linnaei bild i blommans kalk jag ser.
Som han hvem tyder väl naturens lagar
som barn och yngling, uti ålderns dagar,
och skaparhanden ödmjuk äran ger?

Gör jag en vallfärd dit, där diktens flöden
än bjuda vandraren sin sköna ro,
jag söker ännu efter många öden
den höge siaren på Östrabo.
På diktens himmel han är Nordens stjärna,

och dagens dvärgalåt jag byter gärna
emot en dikt af Sveas skald, Tegnér.
Och då min ande söker lugn och styrka,
jag minnes ännu från min hembygds kyrka
utaf Wallin en psalm, som hugnad ger.

* * *

Hur vi dock älska våra svenska minnen,
det svenska folk, dess saga och dess sång!
Dess bild vi gömma uti trogna sinnen,
den sent fördunklas under årens gång.
Den svenske viking än åt Vinland drager,
men ej med våld han vif och rike tager,
åt korad brud han bygger hem och hård.
Och här uti det nya framtidslandet
han brådslande ej sliter kärleksbandet,
som honom fäst vid gamla fäders värld.

Dock äfven här vi höra till de gamla,
i sekler redan svensken vistats här.
Då Washington sågs sina leder samla,
de voro med, de män från Delaware.
En svensk lät frihetsklockans jubel ljuda,
hon skulle manande till samling bjuda
de ättlingar från Fort Christinas borg
och nordens mör, för tro och dygder kända,
och modiga, som fordom Värends Blenda,
och ljufva, trogna som en Ingeborg.

En nordisk mö sågs stjärnbanéret sömma, —
den äran har hon uti häfden kvar.

Men ej hon kunde där vid duken drömma,
hvad makt den fanan nu i världen har.

Och när i i splitet unionen skälfde
och mörka planer fienderna hvälfde
och landets lif och frihet stod på spel,
en "Monitor" då vände stridens lycka, —
från Ericsson man ej kan äran rycka,
och mången svensk i Lincolns här tog del.

Jag svensken såg, där prärens bölja rullar,
han røjde stig, han plöjde bördigt fält.

I ödemark, på urskogskrönta kullar
hur ofta han sitt enkla stockhus ställt!

Han svettades i grufvans dolda schakter,
på sjön han brottades med stormens makter,
och lugn han stod uti fabriakens dån.

Ej grottekvarnen kunde honom bryta,
om också kraften stundom ville tryta,
ty där var märg och järn hos nordens son.

Han vann dock icke blott med musklers styrka,
hans tankes blick var forskande och klar,
i lärda kall, det vill jag också yrka,
bland våra främste nu sin plats han tar.
I konst, i idrott ej han står åt sidan

för någon granne, uti slö förbidan,
tryckt under mödans gråa hvardagsok.
Om tidens frågor honom lyster höra,
ej guldets klang blott fångat har hans öra,
ej själfviskheten blifvit har hans gud.

* * *

Med heder bära vi vårt namn, det svenska,
och minnas gamla fäders kraft och dygd.
Som patrioter, sanna, fosterländska,
vi dväljas under stjärnbanérets skygd.
Dock går en makt utöfver jordens slätter,
som utan miskund störtar land och ätter,
ett mänskolif för henne är ett grand.
Sig mången fana måst för henne sänka,
hur stolt den syntes i sitt zenit blänka, —
hon ej har hem, hon ej har fosterland.

För henne vissna jordens rosor alla,
hon paradiset till en öken gör,
palatser, städer till en grushög falla,
där ej ett ljud den hemska tystna'n stör.
Hon lyran slår ur matta sångarhänder
och kastar nyckfull krigets röda bränder,
förtorkar marken, att den ej ger bröd.
Hon rycker stjärnan från den vises fäste
och drifver sparfven ur hans trygga näste, —
förgängelse och död är hennes namn.

Hvad vore väl de fester, dem vi fira,
som ljufva hvilostunder på vår väg;
de minneskransar, vi åt snillet vira,
om lifvet vore slut på allt? Mig säg!
Om ofvan stjärnegatans rymder klara
vår själ ej får i ljusa stunder fara
och höra sången, som ej jorden hört?
Om ej vi kunna invid bären hoppas,
att lifvets ros på själfva grafven knoppas
och friden finns, den ingen skuld har stört?

Vi äro kristna. Omkring korsets fana
vi med förtröstan leden sluta må.
Hur stort det är att få det högsta ana:
Att fjärran fadershus är när ändå!
Den konungen, som vi med hyllning ära,
på blodig panna törnekrans ses bära,
men ingen vann en seger såsom han.
Och hvad vi fråga än, och hvad vi lida,
skall anderösten hviska vid vår sida,
att ingen utan honom *lifvet* fann.

PRISTAGERSKAN.

Det var i festprydd sal, och sköna toner
oss fört uppå sin sälla himmelsfärd
till sångens tjusande och höga zoner
långt bortom tidens brus och stoftets värld.—

Det finns ett språk så underbart i sången,
det är bekant, men främmande ändå
och håller mig i ljufva bojer fången,
fast fåfängt söker jag dess makt förstå. —

Då träder dröjande uppå estraden
en tärna fram med fagra, svenska drag;
hon mönstrar skyggt den långa sångarraden,
och barmen häfves utaf hjärtats slag.

Hvem är hon väl, som här sin sång skall sjunga
För stadens främste uti konstens värld?
Ett folkets barn hon är, den blyga unga,
och än ej öfvad uti prål och flärd.

Och hon är blott en fattig, nordisk flicka,
en ensam främling här i fjärran land,
och undrande de blåa ögon blicka,
och kinderna ses stå i purpurbrand.

Nu sjunger hon. Det blir så tyst i salen,
som då det klämtade till helgemål
från hemmets kyrka ner vid sjön i dalen,
där moderns kors vid tårepilar står.

Hon sjöng om fosterlandet uti nordnen,
de dunkla skogar och de höga fjäll.
Ej fanns ett bättre land på hela jorden,
ej boning, tryggare än hemmets tjäll.

Då brast det loss uti mitt hjärtas fängsel,
det fuktades i dunkla ögonvrån,
och känslorna nu bräckte alla stängsel
för denna sångens hälsning fjärran från.

Den enkla visan var som vårens knoppar,
då drifvan smultit uti fädrens dal.
Ej skall jag hindra, att i stilla droppar
de lösas opp, min längtans långa kval.

Hon var som fågelns sång i hemmets lunder,
som vågens svall i stilla sommarnatt
och skogens ro i dagens heta stunder,
då drömmande jag i dess svalka satt.

Och stum jag hör, hur jublet mäktigt brusar
omkring den obekanta, när hon går ;

det är som sommarvinden sakta susar,
då jag vid barndomshemmets björkar står.

Haf tack, du unga, för din enkla visa,
den vemodsfagra från mitt hemlands dal!
Må andra sångens många konstverk prisa,
jag tvekar icke, jag har gjort mitt val.

TACK TILL LUNDAKÖREN.*

Haf tack, du sångartrupp från fosterjorden,
som kom med vårens vindar till vårt land
och sökte upp oss, spridda barn från Norden,
och satte våra själar uti brand.

En enkel gärd jag kan blott blygsamt bringa
i svaga toner ifrån diktens värld.

Fast du är firad, sångaren är ringa,
tack mot dock, Lundakör, min enkla gärd.

Haf tack för dessa toner, friska, svenska,
som ljudit mot oss från din krets i dag.

Så gripande, så härligt fosterländska,
de gått i takt med våra hjärtans slag.

Haf tack för hälsningen från "gröna dalar",
från våra minnens sköna storhetsdar,
för tempelsången, som till hoppet talar
och segrande oss till sin himmel bar.

Och när du nu mot öster ställer färden,
en lycklig segrare, med lager krönt,
ack, bär vår hälsning till den gamla världen,
där hemmet väntar dig, så lugnt, så skönt.
Och hälsa hem till Sveriges stugor röda,
där mången moder väntar nu sin son:
Ett annat år, då rosorna än glöda,
han kommer hem från landet långt ifrån.

Och nu jag sänder med en lånad hyllning,
men den är min så visst som någon ann's.
Ack, tag den uti ram af rik förgyllning,
den solen skänker i midsommaroglans.
Hon kom som hyllning från de svenska dalar,
från hembygdsfesten invid Vätterns strand.
Ack, tag den med, det är min själ som talar,
det är min hyllning till mitt fosterland:

“Ej finnes ett land, så långt jorden räcker,
oss kärt såsom du, o vårt fosterland!
Där midsommarsolen sin glans ej släcker,
där norrskenen flammar i praktfull brand;
där skogen kransar de järnmängda fjällen,
och gyllene skördar inunder stå;
där tamda älfvar bland tegarna gå,
och forsar brusa på tusen ställen.

Skön är din natur, dina minnen rika,
och fritt är det folk, som uti dig bor!
Vårt hopp om din framtid är tryggt tillika;
o, må den bli ljus och lycklig och stor!
O, härliga land! O, leende stränder!
Som barnen älska sin moders famn,
så älska vi, fädernebygd, ditt namn!
Hell Sverige, du vänaste land bland länder!”

DEN SVENSKA SÅNGEN.

Vid en sångarfest.

Hur skönt det kännes att glömma
bekymrens och mödornas mängd
och hänförd en valfärd göra
till sångens tjusande ängd!
Han manar till manlig handling,
den friska, nordiska sång.
Han lugnar det sjuka sinnet
som hos kung Erik en gång.

Han kommer med stormens styrka,
förn den i ett hviskande dog.
Han lockar som enslig talltrast
i drömmande nordanskog.
Och fädernas höga minnen
och lyckan i hemmets dal
han tolkar som Heimers harpa,
som Blekinges näktergal.

Ty det är den höge anden,
som bor hos vårt nordmannafolk,
som helgat den svenska sången
till ädlaste känslors tolk.

Då hemlandets sång vi sjunga
härute på fjärran strand,
Det är, som hälsning den förde
från älskadt fädernesland.

* * *

Han kommer med hälsning från hemmet i nord,
det kära, som aldrig vi glömt,
hur än vi ha skingrats på fjärran jord,
hur strängt man därhemma dömt.
Han föddes af suset i hemmets skog
och lärkan i blånande skyn ;
af böljan, som stilla mot sanden dog,
och trasten i lundarnes bryn.

Han föddes af malnklang från hvit tempelgård
därnere i blommande dal
och minne, som sorgklädt reste en vård
vid linden, skuggig och sval ;
af stormen, som vredgad på fjället for,
och af rytande, skummig sjö ;
af näcken, som djupt uti hafvet bor,
och af viddernas huldremö.

Han föddes af vikingens sprudlande blod
på det villande, dunkla haf,
och sörjande tärna, som fager, god,
den tappre lade i graf.

I kärlekens lycka jag ser hans spår,
det skönjes, då kärleken dött.
Båd' lycka och smärta, jag väl förstår,
ha den nordiska sången födt.

Och därför en torfva af Sverige han för
de främlingar fjärran ifrån.

I glädje, i vemod, han lycklig gör
den irrande nordens son.

Och vänaste minnen från barndoms år
han väcker i längtande sinn'
och manar vårt jubel, vår tysta tår
och lockar i drömvärlden in.

FRÄMLINGENS DRÖM. *

Det låg som ett féslott, bankirens hus,
i den ensliga nattens stund.
Från de hundra fönster det glänste af ljus,
och därinne gick dansen vid tonernas brus,
i sin sväfvande, lätta rund.

På gatan en kylande vind for fram
öfver prasslande, gula blad.
Och silfglänsande måne från bristande kam
utaf hotande skyar såg ned undersam
på den sofvande, tysta stad.

Då skred mot den stora gårdens portal
som en skugga, af fruktan närd,
tyst en man uti trasor och skakad af kval.
Han med trånad såg upp mot den upplysta sal
och den lockande, rika flärd.

Hans styrka var bruten, hans kind så blek
och den sökande blicken matt.

Som en gäckande vålnad i ödenas lek
i hans längtande hjärta det trolösa svek
har sitt giftiga dolkstygn satt.

Hvad ville han här vid den glada fest,
han, den arme, från natt och nöd?
Visst magnaten en sådan ej bjudit till gäst,
och att vända tillbaka han gjorde nog bäst,
för honom ej fanns en bit bröd.

Ack, låt honom njuta sin ljusa dröm,
där han han sjunkit på sanden ner!
Och du lyckliga skara, din bågare töm,
medan tiden flyr bort på förgängelsens ström;
du stör ej den slumrande mer.

* * *

Det är så skönt uti drömmens land,
det är, som vore han åter hemma
och tryckte åter sin moders hand
och hörde glad hennes stämma.

Och dufvan kuttrar i dunkelt snår,
och eken tronar så stolt på kullen;
och blygt, där stigen mot hemmet går,
små sippor spira ur mullen.

Och solen strålar från högblå höjd,
så ljus och lycklig känns hela världen;
och skogens kör slår sin drill med fröjd,
och spegelklar ligger fjärden.

Och säll han sluter uti sin famn,
sin rena kärlek, sin lefnads lycka,
och hviskar sakta den huldans namn,
att snart som brud henne smycka.

Nu har han vunnit det drömda mål.
Med skatt så rik ifrån fjärran länder
han vänt tillbaka, med kraft af stål,
till hemmets älskade stränder. —

Men synen mörknar, och natt det blir,
och skummig bölja på fjärden hastar,
och månen döljer sitt silfverskir
och ej en stråle i mörkret kastar.

Han står allena på fjärran kust,
en fattig främling med tomma händer,
men blodet spelar med lif och lust,
och guld skall skördas, hvad än som händer.

Och så han jagar med ystert mod
Att fånga lyckan, en flyktig tärna.

Det kräfver möda, det kostar blod,
men ack, han gifver den lösen gärna.

Snart skall han vinna, då dystert bud
med sorgepost till hans hydda ilar:
Din hjärtevän är en annans brud,
din gamla moder i mullen hvilar.

Så hemskt han hör det i kvällens frid,
den stunden aldrig den arme glömmar.
Nu är förbi med all kraft och id,
halft medvetlös han pokalen tömmer.

* * *

Mot slutet det led af den lysande fest,
då tjänare sågo den objudne gäst,
där han dignat på sanden ner.
Hans panna var kyld af den höstliga vind,
och ögat var brustet, så blek var hans kind, —
han irrar i natten ej mer.

Och hastigt ett ilbud till bårhuset lopp:
Man måste bortföra den kallnade kropp
så tyst från den festliga gård.
Och dansen gick än sin berusande rund
med rikdom och snille i lifligt förbund,
då man om den döde tog vård.

Men gästerna resa i skimrande mängd,
och snart är den ståtliga järnporten stängd,
och ljusen i hast släckas ut.

Det sägs dock, att vildt i den ödsliga sal
förgängelsens andar än hålla sin bal,
då höstnatten nalkas sitt slut.

TILL CHICAGO.

En värld du gömmer uti yppig famn,
du prärens drottning, fastän ung till tiden.
Det har kring jorden gått, ditt stolta namn,
fast ej din dag är än till zenit skriden.
Du dväljes här så sorglös vid din våg,
din vida mantel breds kring höjd och slätter.
I stormens dag så trotsande du låg,
så strålande i lugna stjärnenätter.

Du kan ej pråla uti tropisk prakt,
ej söderns härlighet hos dig man finner ;
men du förtjuser med din storhets makt,
det unga blod i dina ådror rinner.
Ditt folk är fritt som vinden, hvilken går
utöfver sjön med luft och lif och hälsa.
Och fylkadt kring din tron det samfällt står
att gladt sin lycka och sin framtid frälsa.

Man sagt, att du för guldets svek din tro,
att du på flärdens krater sorglöst dväljes,
och att i yra lag i lustans bo
din jungfrudom af råa röster säljes,

att dina rika fått det fala guld
af svettens droppar från de små i leden
och nu ej vilja kännas vid sin skuld
i öfvermod, — den gamla kända seden.

Men guldets stolthet sett sin bästa dag,
i folkets ögon utaf hot det flammar.
Väl må den rike lyda tidens lag
och öppna vidt sin dolda skattekammar
och trycka valkig hand på mödans son,
som på en bror, den han nu återfunnit,
och återbörda ymnigt af sitt lån,
till sista skymt af agg och misstro svunnit.

DEN ÖFVERGIFNA KYRKAN.

Instängd mellan murar höga står en byggnad, ödslig, grå,
men ett torn mot himlen visar med ett enkelt kors uppå,
och en solglimt stundom gjuter på ett färgadt glas sin
glans
uti brusten fönsterbåge, där nu knappt en ruta fanns.

På en skylt "Till salu" läses, den har hängt där många år.
Sned och murken är den trappa, till den låga dörren går.
Till en krämarbod hon nyttjats, kyrkan, som ej namn
mer har,
varit hem för dans och dryckjom, ja, till sist ett stall hon
var.

Nu hon står, den gamla kyrkan, lutande emot sitt fall,
för en ringa jordisk penning under klubban gå hon skall.
Hon är glömd utaf de sina, som en mor af barnen glömts,
som en vän, den vi förgäta, då han under torfvan gömts.

Är din saga, gamla tempel, icke värd att minnas än?
Har du ibland barnen dina icke mera kvar en vän?

Har din syskonskara skingrats, som en gång var stor och
stark,
glömt sin barndoms helga minnen fjärran ifrån hemmets
mark?

Du var dock det första templet i den unga präristad,
mången trött, besviken främling sina böner hos dig bad.
Och då krigets grymma skaror härjade uti vårt land,
blef du från den röde hanen skyddad som af himmelsk
hand.

Från din predikstol förkunnats månet varmt och ädelt
ord
om den makt, som öfvervinner lust och ondska på vår
jord.

Som en vårdkas du har strålat på det vida prärihuf,
för rättfärdighet och sanning dina bästa år du gaf.

Och då åren förde välstånd, stod du ännu troget kvar,
i din enkla dräkt ett vittne ifrån pionjärers dar.
Guld och lyx dock icke trifiedes i det gamla tempelhus,
ville bort från trångbodd gata ut till bulevardens ljus.

Och de rika lade planer, drogo in sitt understöd.
Än ett år af hopplös bidan, sedan blef det kyrkans död.

Och det gamla templet såldes som ett hem, där folket flytt.
Till en grottekvarnens boning skoningslöst det blef för-
bytt.

* * *

Vid den breda bulevarden reser sig en katedral,
och dess stolta spira pekar trotsigt upp mot rymdens sal.
Orgeltoner väldigt brusa i de höga hvalfven fram,
och en stämning griper sinnet, tryckande fast undersam.

Men då högtidsklädda skaror samlas där till bön och sång,
till den öfvergifna kyrkan tanken smyger nog en gång,
som sitt låga hem man minnes äfven uti praktens sal,
som från höjderna i fjärran lyckan uti hemmets dal.

VID EN NYKTERHETSFEST.

I.

Det finns en plats uti vår stad, där ljuset sällan släcks,
där lyser sist vid midnattstid och först, då dagen väcks.
Än ligger den helt luxuös vid bulevardens kant,
och än vid hörnet af en gränd den tager tiggarns slant.

Det krogen är jag tänker på. Än som ett sagoslott
den strålar uti prakt och glans, än är där trist och grått.
Dess gäster skifta, äfven de, en del i trasor gå,
då andra uti finsta dräkt man där kan skåda få.

Vi blicka in. I sus och dus man lefver här sin tid.
Ett slipprigt skämt, en mustig ed vi höra tätt bredvid.
Och tanklös ungdom möter här förhårdad ålder tung.
Vid glasen ingen gammal är, och ingen där är ung.

Bak disken står en pösig man, som känner sig så stor,
nog är han något, tycker han, visst är han pamp, han tror,
ty han har köpt sig rättighet att sälja dödligt gift
af staden själf och därpå fått ett intyg uti skrift.

Och han vet om, att penningen än har sin gamla makt,
ty i en viss konstapels hand han många sedlar lagt.
På lagens bokstaf ej han tror, han tror på frihet, han!
Vill någon fram i politik, så är han dennes man.

Nu är han rik, men man har sagt, det var ej alltid så.
Det gift, han sålt i några år, han har förtjänat på.
På honom rik blef ingen kund, men han blef rik på dem,
nu äger han ett stort palats och kunden intet hem.

Hur länge skall båd' stad och stat åt krogen bistånd ge?
När skola folken vakna upp, när skall en ändring ske?
Ty krogen blomstrar endast på ett folks och lands förfall.
Har den ej skördat offer nog? När blir dess styrka all?

2.

De varmaste löften ej båta
mot krogens demoniska makt.
Hur ofta man täljde dess saga,
blef aldrig tillfyllest dock sagdt.
Af rusdryckens härjande flöden
släcks elden på hemmets hård.
Den föder blott ångst och fasa
och bitter nöd i vår värld.

Vid glaset man glömmer sin maka,
sin moder, sin trognaste vän.
Man glömmer båd' heder och ära
och gör det så ofta igen.
Man glömmer den vännen, som lofvat
så huldt vid ens sida stå
och trycka den slappa handen,
då frestelsens stormar gå.

Min tunga förmådde ej tälja
på hundra, nej, tusende år,
den nöd, som den drycken förvållat,
hvad offer den lagt uppå bår.
Den dödar den jordiska lyckan,
en ärlig till tjuf den gör
och fängelsets portar öppnar
för uslingen utanför.

Han sliter en make från makan
och sonen från ömmande far,
från modern han röfvar det enda
hon ännu i lifvet har kvar.
Det barn, i hvars glänsande blickar
hon läste en himmel förr,
kanhända nu redlöst raglar
långt borta från hemmets dörr.

Det bräddade glaset man höjer
i festliga salar så gladt,
man tömmer den eldiga drycken,
tills blicken blir töcknig och matt.
Men hur kan man lofsånger sjunga
till drycken, som ruset ger?
Så djupt och så hett den bränner
och för i en afgrund ner.

Ack, kunde vi höra de suckar,
som stiga ur krossade bröst,
det skulle för alltid förjaga
all känsla af hopp eller tröst!
*Och kunde vi räkna de tårar,
den drycken har pressat ut,
de skulle väl nästan fylla
en hel ocean till slut.*

3.

Bort med drycken som förjagar ro och frid ur mänskors
boning,
föder brott och last och synder. Tveka ej, ge ej försko-
ning.

Håna ej en fallen broder, där han irrar fram berusad,
Äfven du kan kanske falla, af sirenens stämna tjusad.

Äfven han i modersfamnen en gång knäppte sina händer,
läste sällhet i ett öga uppå lyckolandets stränder.
Kanske kan han ännu räddas af ditt ord och dina seder,
af ett varmt, sympatiskt handslag, eller bönen, som du
beder.

Icke vet du, hvad han lider, om ej samma strid du kämpat,
om i ångers heta smärta ej demonens makt du dämpat.
Han i ruset sökte lycka, *du* har stapplat annorlunda,
och då glaset du fördömer, ej för egna felsteg blunda.

VÅRBUD.*

Så söndagsstilla härute är,
och hvit står parken vid frilöst bölja,
där lätta flingor med mantel skär
de höga kronorna hölja.

Men vårens flingor ju smälta snart,
de äro milda som regnets droppar
och ge åt gräset i mullen fart
och lif åt svällande knoppar.

Och om i dag uti hvitt han står,
den fagra parken vid blåa vågor,
han snart båd' grönska och blomma får
vid vårsols lifvande lågor.

Det känns i luften, att det blir vår, —
du är ett vårbud, du mjuka flinga, —
och snart vid blommande hägg jag står,
då fågelns vårsånger klinga.

Och snart ur stelnad och naken mull,
där vårens flinga nu tyst sig sänker,
det skimrar härligt i rödt, i gull,
i regnbågsfärger det blänker.

* * *

Det kommer också, så visst jag tror,
en bidad vår för de tryckta släkten.
Den tanken växer, blir djärf och stor,
då vårbud höras i vinterväkten.

Och hur än guldets i fjättrar lagt
båd' slaf och furste, båd' hand och sinne,
dess makt skall krossas, har hoppet sagt,
då folkens väntade vår är inne.

Och hur despoten i bojor smidt
det trogna land, honom spiran räcker,
allt är ej taget, det skall bli fritt,
det skall sig hämna, då våren bräcker.

Och hur sirenen förföriskt kvad,
förrän hon svek uti profvets stunder,
den våren kommer, så segerglad,
då ingen blödande själ går under.

Visst är det sanning, ej sägen blott:
Det går en vårstorm utöfver landen,
som skakar grunden till tsarens slott,
till katedral, där man fångslar anden.

GRAFSMYCKNINGSDAGEN.

"Let us have peace!"

—Grant.

Vi bära blommor till de fallnes grafvar,
och deras namn i sång och tal vi hylla.
De grönska yppigt, minnets aronsstafvar,
och brodden skjuter upp ur naken mylla.

Med blottadt hufvud nalkas vi den hydda,
där veteranen sofver efter striden,
det gröna tjäll, som vård och fana skydda,
där slumraren ej mera väcks i tiden.

Nu är det lugn. Ej krigets andar rasa,
ej brodersblodet mera färgar sanden.
På dimmigt slagfält skåda vi med fasa
och räcka gammal ovän brodershanden.

Ej slafvens jämmerrop mer hörs från söder,
ej kedjors rassel från dess fagra nejder.
Ett folk vi äro, alla äro *bröder*,
med hatet bort och bort med alla fejder!

“Må vi ha fred”, han sade, generalen,
den ädle Grant, den tappraste, den förste.
Det ropet ljuder ifrån höjden, dalen,
en maning till oss alla från den störste.

Det ljuder mot oss från den stilla boning,
som vi i dag i fång af rosor gömma.
Det milda lystringsordet är *försoning*.
Då går det lätt, då är det skönt att glömma.

FRIHETSSÅNG.

Det var en sång med klang af stål,
som genom stormen bröt ;
det var en sång på modersmål,
som genom lugnet flöt.
Han dånade i nordanbrus
och hviskade i västansus ;
han klappade på kojans dörr
som uppå borgens förr.

Och, hög och fri, gestalt han tog
i slafvens trötta arm,
och glödande af lif han slog
i helig eld hans barm.
Och frihetsfanan får sin färg ;
hon svajar högt i dal, på berg ;
i offerelden stolt hon går
och lugn vid grafven står.

* * *

O, ädla frihet, till ditt lof
min enkla sträng jag slår,
där du i minnets kungahof
din höga bana går.

I fridomgjuten julikväll
jag går till dina kröntas tjäll,
där Saga täljer, hög och blid,
vår sköna frihetsstrid.

Mig lyster ej den tomma gärd,
som stundens barn dig ge,
och ej jag kan bland stoj och flärd
ditt kända anlet se.
Men gjut i djupet af mitt bröst
din underbara, sköna tröst,
och spräng det dunkla tidens band
och sätt min själ i brand.

Och då, när Minne sin revy
för mina blickar gör,
och solen uppå aftonsky
i ljusa strålar dör,
o, ädla frihet, låt mig då
Invid ditt altar invigd stå
och känna, att jag har dig kär,
ja, att din son jag är.

MEDBORGARRÄTT.

Ej fick jag guld och gårdar rika,
då af en fattig mor jag föddes,
och ofta såg jag lyckan svika,
och spillrorna af stormen ströddes.
Men djupt i hjärtat alltid var
en mäktig frihetskänsla kvar,
och hvart min bana gick i världen,
hon följde på den dunkla färden.

Bland dagens sorl så många röster
om egna dygder högljudt höras,
från metropol långt ut i öster
till västerns "Gyllne port" de föras.
Men jag är fri och känner väl
den djupa rösten i min själ.
Hon tystas ej af stundens tycken
och är ej fal för flärd och smycken.

Och *mannen* blott min röst jag skänker,
då landet sig till folkting samlar,
den frie man, som ärligt tänker
och ej vid andras ledband famlar,
ty det är patriotens rätt, —
han känner ej ett annat sätt.
För frihet, land och folk han röstar
och på en rättvis sak förtröstar.

STJÄRNBANÉRET.*

Jag hälsar dig, flagga, som breder med fröjd
ditt stjärnströdda fält mot den blånande höjd,
hvarthelst mina blickar jag vänder.

Du vajar så stolt från palatsets kupol,
i fattigmans boning du sprider din sol,
och frihetens vårdkas du tänder.

Du hälsas med jubel i främmande hamn,
man ger dig de största, de skönaste namn,
och stoltast du svajar på hafven.
Och svept i din skrud, efter mödorna trött,
går frihetens kämpe att sofva så sött
med sina kamrater i grafven.

Ty du var vår äras, vår makts trikolor,
och under din skugga Columbia står
som frihetens drottning i världen.
Vi följde dig tappert på blodfärgadt fält,
där djupa kolonner förtryckaren ställt,
och frälsade fädernehärden.

Du kära, du strålande stjärnebanér,
i dag, på din festdag, så lycklig jag ser,
hur käckt dina färger nu pråla.
Och Lexingtons minne står fram för min blick,
till Richmond, till Cuba med undran den gick,
där stolt du i seger syns stråla.

Det säges, att tiden är ytlig och svag,
att snart kanske stundar den sorgliga dag,
då frihetens fjättrar man smider,
Men väck då ditt arma, förvillade folk,
o, stjärnströdda flagga, du frihetens tolk,
som förr i befrielsens tider.

Då brista för frihetens segrande hand,
båd' guldets och lustans förnedrande band,
och mänskorna åter bli bröder.
Och rike och fattige dväljas i frid,
då slut är den långa och fruktlösa strid,
hvarunder blott landet förblöder.

PÅ FJÄRDE JULI.

Hvad jubel utaf glam och fröjd
uppå vår frihetsdag!
Det stiger mot den blåa höjd
som starka böljeslag.
Och hvart min blick jag vända må,
jag fanan ser med stjärnor på.

Och åldringen i dag jag ser
uti sin högtidsdräkt,
där stolt och blidt han blickar ner
på pilten, som så käckt
vid farfars sida vandra får
på fjärde juli ock i år.

Vid mormors hand en liten mö
ses trippa fram så gladt
med rosor uppå kindens snö
och näpen sommarhatt.
Och flaggan hon i handen bär,
ty fjärde juli det ju är.

Och invid moderns hulda barm
den minste sofver godt
och störes ej af dagens larm,
han ej dess fröjd förstått.
Hur lycklig, om i mogna dar
han samma trogna skydd har kvar!

Och tultan, som på fadersarm
nu hissas högt mot skyn,
hur glad hon är, hur rosig varm,
o, hvilken vacker syn!
Må hon uppå en faders stöd
få trygga sig i lifvets nöd!

Du unga, sälla, såta par,
som drog min syn förbi,
o, må de grå och tunga dar
ej alltför många bli.
Nu njuten lyckan båda två,
sist en af er skall ensam gå.

Men för min blick ej blott sig ter
ett folkets lif så gladt,
en kulen stridens dag jag ser
med nederlag och natt.
Den frihet, jag nu äga får,
har köpts med både blod och tår.

Jag ser en här vid Valley Forge,
som svalt i vinterdag
och nedtyngd af båd' sår och sorg
dock vann i Trentons slag.
En bild jag ser: George Washington,
i minnets dunkel fjärran från.

Och då blir stundens fröjd så arm,
en bubbla, lätt och skör.
Och folkets glada, höga larm
i dissonanser dör.
Det blir för mig en högtidsdag,
Ett minne af det helga slag.

Och flaggan, som vid dagens fest
har vajat, tyst och stum,
hon sveps kring den, som utan präst
lagts ned på stridens rum
uti vår frihets segerår,
som glänsande i häfden står.

O, frihet, af en sorglös tid
jag ej bedåras må
och ej förgäta hjältars strid,
standar, med stjärnor på.
En högre glädje då jag får
än den, som uti vimlet rår.

EN HEMKOMSTHÄLSNING.*

Välkomna hem ifrån Skånes slätter,
från Mälarns ljusa och glada strand,
från Sveriges sköna augustinätter
till hemmet borta i västerland,
där Mississippi så ståtlig rullar,
och där man bryter det röda guld
bland Rocky Mountains mångsjungna kullar, —
och bondens lada af säd är full.

Välkomna hem ifrån gamla Skara,
ifrån Skanör och från Falsterbo.
Här är det godt att få hemma vara,
välkomna hit ifrån själfva Hjo.
Från Småland, ja, ifrån Sigfridsstaden,
där vår Tegnér skref sin svanesång,
så många resa, det står i bladen,
välkomna hit i en tropp så lång.

Välkomna hit ifrån Norrlands skogar,
från Olof Trätäljas gamla bygd,
från Östergyllen med säd och logar,
från Siljans stränder med gammal dygd.

Välkomna hit uti långa banor
till "Drottningen vid Lake Michigan".
I män och kvinnor med vackra anor,
hur mången här först sin lycka fann!

Från Boston hör jag det ropet skalla,
och San Francisco ock faller in,
i själfva Tampa man det hörs tralla,
i Winnipeg når det allas sinn'.
Från Minnesota, där guvernören
på ärlig svenska man tala hör,
ock ropet ljuder från hela kören,
och från Dakota man ock det hör.

Här blåsa fria och friska vindar
i djupa skogar, på bördigt fält,
och dystra furor och väna lindar
naturen här har tillsamman ställt.
Vår stjärneflagga vi alla vörda,
den blå och gula vi älska än,
och nu i hösten vi glada skörda
hvad oss beskärts ifrån himmelen.

Det egna hemmet kanhända väntar,
en son, en dotter, en brud, en mor.
Kanske på dörren re'n någon gläntar, —
är vandrarn närmare, än man tror?

Välkommna hem ifrån storm och bölja,
från fosterlandet med minnens mängd,
från land, som Östersjöns böljor skölja,
till vårt Columbias stolta ängd.

Välkommna hem med mång vackra minnen
från skog och kullar, från äng och sjö,
med sol i glada och friska sinnen
och skönhetsminnen, som aldrig dö.
Då plikten sedan på nytt er bjuder
till hvardagslifvets och mödans slag,
den gamla sången nog ännu ljuder
om Sveriges stundande storhetsdag.

Än stjärnbanéret med färger klara
oss bjuder alla en trofast vård,
om det ej alltid kan lycka vara,
dock mången hamnar på egen gård.
Välkomna hem, att med viljor friska
en plats er ta i vår framstegshär.
Må framtidshoppet till alla hviska,
att lycka lifvet oss än beskär!

INDIANSOMMAR. *

Det kändes som en vinterdag,
och blåsten, stark och kall,
bröt ner hvar blomma, blek och svag,
vid regnets strida fall.
Då smög en sunnanfläkt så blid
kring rankomvirad knut,
som om det vore sommartid
och uppå vintern slut.
Den kom uppå sin långa färd
med doft från höjd och dal
och hviskningar från vårens värld,
från sommarns gröna sal.

Ett töcken bort vid västerns bryn,
som växlar färg, jag ser.
Så hög och klar den blåa skyn
på jorden skådar ner.
Och skogen är ett sagoslott,
i guld och purpur klädt.
Ett sista bi sin skörd har fått
och skyndar hem så mätt.
Och stjärnan från sitt himmelshus
ser ned i kvällens stund,

och månen strör sitt silfverljus
igenom nattens rund.

Från indianens sommar än
en sång mig håller kvar,
dess ton jag känner väl igen,
fast ej dess ord jag har.
Den dallrar i det gula blad,
till marken faller tyst,
och i den sång, som vinden kvad,
då skog och äng han kysst
i sol, i fägring och i frid
i indianens sommartid.

Och så hon kommer, underbar,
då sommarns fröjder dö,
på gränsen af de kulna dar,
en skön, gudomlig mö.
Hvar gryning nu ett under är,
hvar skymning är musik,
hon famnen full af håfvor bär,
för alla lika rik.
Och hon mitt hjärta fångslat har
I indianska sommardar.

PÅ TACKSÄGELSESDAGEN.

Så tidigt skymningen faller
i kulan novemberdag,
dock är, som hördes i dunklet
osynliga vingars slag.
Och stilla till själen smyger
en stämman, förunderligt blid,
som minner om forna dagar,
hänsvunnen lyckotid.

Och lifvets bullrande röster
ha tegat i dag en stund.
Sin saga höstvinden siat
i enslig och sköflad lund.
Förgängelsens spår jag skådar,
där lifvet nyss glittrande log,
och sommarens ros, den sista,
frostratten sakta tog.

På jorden klaga vi ofta,
att lifvet så vanskligt är,
att icke i solig morgon
vi känna, hvad kvällen bär.

Den ädlaste vän, vi hade,
vi lade bland blommor på bår.
Och lifvets stormande lycka
slöts för oss i en tår.

Men hvarför skulle jag klaga?
Bak molnen är solen kvar.
Det fält, där nu stormar jaga,
nyss gyllene skördar bar.
Nej hellre mot höjden blicka
och tacka för lotten jag fått
och tro med ett stilla sinne
lifvets nornor om godt.

I dag i prunkande tempel
man samlas på fäderns vis,
att världarnas Herre dyrka
och höja lofsångens pris.
Men gåfvor till arma likar
det skönaste tacket dock är,
och kärlekens trogna ängel
detta till gärd begär.

O, ägde jag guld att gifva
hvar like, som ej har bröd!
Att kläda de små, som frysa,
att lindra lidandes nöd!

Att bjuda en hård åt trötta,
som irra på villosam stråt,
och torka med ömma händer
värnlösas bittra gråt!

Hvad det skulle lycka vara
att få med ett vänligt ord
i armodets låga kojor
duka ett kärlekens bord!
Att skåda i trötta ögon
en skymt utaf glädje igen,
på barnens bleknade kinder
glödande rosor än!

Må guldets i dag dock gifva
så rikt af sitt öfverflöd!
Det finnes många, som lida,
det finnes så mycken nöd.
Men gif med ett ödmjukt sinne, —
du själf har din rikedom fått.
Hvar finns då i hela lifvet
skönare, högre lott?

VI MÅSTE HEM... *

Vi måste hem, den synts så lång, den dag,
vi borta varit både du och jag.
Vår håg nu längtande till hemmet står,
och världens lust oss ej förnöja får.
Vi tröttnat ha uppå dess sångers ljud.
Vi måste hem, oss hviskar hjärtats bud.

Vi måste hem, vi känna smärtan här,
där hjärtan lida, och där sorgen tär,
och våta ögon tälja vår förlust,
och mörka skyar skymma hoppets kust.
Vi önska glädje, då blir sorgen störst.
Vi måste hem, där möter lyckan först.

Vi måste hem, där väntar hvila än,
vi ostördt drömma om och om igen,
då ej vårt öga vätes af en tår,
men hvilans ängel huld vid lägret står.
Och ljuf är sömnen, såsom barnets var.
Vi måste hem, — ack, än finns hemmet kvar.

Vi måste hem, där är så lugnt och tyst,
se'n varma läppar oss till välkomst kysst.
I låga rummen skiner solen mild,
där strålar mot oss öm en moders bild,
och gamla minnen locka i hvar vrå.
Vi måste hem, — varmt våra hjärtan slå.

Vi måste hem, vi vilja glömma där,
den fala vinst, som världen oss beskär,
och hvila ut från mödans segerdag
i hemmets ro, dess smekande behag.
Och ryktets gåfvor ej vi akta stort.
Vi måste hem, ja, dit vi skynda fort.

HEM TILL JUL.*

Utmed perrongen sköt tåget fram,
och knappt att stoppa det man förmådde.
Det kom från väster ur rök och damm
och målet frustande nådde.

En skara sedan jag samlas ser
af resande, som sig hastigt hopa.
Jag känner dragen, och ögat ler.
Välkomna! ville jag ropa.

Ty det är folk från mitt eget land,
som är på resa till kära nejder
att fira jul uppå hemmets strand,
långt bort från mödornas fejder.

De måste här taga annat tåg, —
minuterna äro icke många.
Och snart på vintrig atlantervåg
de dväljas dagarne långa.

Där står en åldring med kärfva drag,
ej mödan kunnat den gamle kufva,
han måste hem nu till julens dag.
Hur minnet lockar, det ljufva!

Där syns en tärna så frisk och röd,
och hälsans rosor på kinden glöda,
en annan flicka, helt blek och spröd,
med kraftig arm hon ses stödja.

Och ödets lotter för dessa två
ha skilda fallit, som ofta händer.
Den bleka snart skall det hemmet nå,
från hvilket aldrig man vänder.

En yngling ser jag, med kraftig arm,
som nordens fura så rak och ståtlig,
om då jag tycker mig sällsamt varm,
den känslan visst är förlåtlig.

Han har en mö i sitt hemlands dal,
som troget väntat, de långa åren.
Hur blicken glänser, han gjort sitt val,
skall brudgum stå nu till våren!

Mitt öga mönstrar den glada hop
och ser en pilt, som sin moder smeker.
Jag tror mig höra den lilles rop,
då snart med farfar han leker.

Men tiden ilar, ett tåg på nytt
med glada nordbor mot öster hastar.
Hur fort dock ändå minuter flytt, —
en blick till afsked jag kastar.

Och ut jag skyndar bland gatans larm,
då något fuktigt i ögat bränner,
och som en främling, förgäten, arm,
i hopplös längtan, mig känner.

ADVENTSDRÖMMAR.

Jag sitter ensam i drömmar
den skymmande adventskväll,
och flingorna hvita sväfva
från rymdens mörknande päll.
Då hör jag plötsligt ur töcknet
en kyrkklockas manande ljud.
Det är, som från gamla tider
hon bär mig ett välbekant bud.

Då minns jag hemmet i norden,
ett tjäll invid skogens bryn
med sköldborg af mörka tallar,
som höjde sig högt mot skyn.
Den klara källan jag minnes
vid åldriga björkarnes fot,
och skogssjön med väna stränder,
där fiskaren lade sin not.

Jag minnes vänliga ögon,
som logo glittrande gladt,
men nu ha de, trötta, slocknat
i dödens kyliga natt.

Och minnet saknar och söker,
men finner ej mera sin vän.
Skall väl bakom tidens förlåt
jag skåda de älskade än?

Jag minnes det höga hvalfvet
i gnistrande stjärnesken
och midvinterns hvita drifva,
så kall men glänsande ren.
Och flingan, som sakta smälte
djupt inne i susande skog,
och bäcken, som bräckt sina fjättrar,
då vårsol i dalarne log.

Jag minnes den hvita kyrkan
och grafvarnes täta rund
och tusende ljus, som stråla
i julens heliga stund.
I ottans sällsamma skymning
så undrande kring mig jag ser.
Det är som från fjärran världar
en stämning af frid sänktes ner.

Men ljusen slockna så stilla,
och klockklangen sakta dör,
jag väckes på nytt af bullret
på gatan där utanför.
Fast grått och kyligt blir lifvet,
den ensamme drömmarens lott —
ett bud ifrån julens ängel
i drömmen om advent jag fått.

DÅ NU MOT JUL DET LIDER.

Då nu mot jul det lider,
och dagen skymmer fort,
vi minnas gamla tider,
som förr vi ofta gjort.
Därute snön i flockar
från himlen faller ner,
i mörka kvinnoölockar
han vackert mot oss ler.

Uti butikers fönster
hvad glitter och hvad glans!
Hvad fint i hvarje mönster,
som nu till julen fanns!
Hur barnens ögon glänsa
vid all den vackra ståt!
Hvem är, som ej vill stilla
ock fattigbarnets gråt?

Hvad var det? Ej vi glömde
ju gamla Sverige än?
I någon vrå vi gömde
en gåfva till en vän,
Nu är det tid att sända
med posten den åstad,
att hon dit hem må lända
och göra vännen glad.

I Sveriges stugor röda
snart tändas julens ljus,
och aftonbrasor glöda
i hemmets gamla hus.
Långt fjärran uti världen,
en böjd gestalt du ser
invid den kända härden.
Är det en mor, som ber?

En liten pilt hon smeker,
vid hennes knän han står,
vid hennes fot han leker,
hon minns det som i går.
En liten flicka trycker
hon huldt uti sin famn
och hennes öga lycker
med kyssar utan namn.

Nu både pilt och tärna
i världen kastas kring,
men mor, hon drömmer gärna
om dem i hemmets ring.
Och hvad du än må äga
af lifvets fröjd och lust,
glöm ej, jag väl må säga,
din mor på fjärran kust.

Hur barnaögon klara
så strålande nu le
mot allt det underbara,
som de till julen se!
Må barnets blida sinne
de gamlas hjärtan nå
och julens fagra minne
för ung och gammal stå.

Det går en vind i lifvet,
som kyler och förtär,
jag tröttnat har på kifvet,
min jul jag nu begär.
Låt tidens oro vika
och lifvets storm dö bort
för lyckominnen rika.
Ack, njutningen är kort!

Då nu mot jul det lider,
vi öppna hjärtats hus
och gömma sår som svider
och glömma färdens brus.
Med blida barnasinnen
vi skåda kring vår värld,
och lifvets bästa minnen
vi bjuda till vår härd.

EMIGRANTENS JUL.

Vid sitt julljus sitter, vek i hågen,
främlingen från nordens kalla strand,
och hans tanke ilar öfver vågen
hem till snöigt, älskadt fosterland,
till det låga, lugna barndomstjället
och den höga, hvita tempelgård
och det skuggomgjutna, tysta stället,
Där en gång han satte faderns vård.

Och han skådar med betagna blickar
mot den vinterklara rymdens sal,
som mång' tusen stjärnestrålar skickar
ned till hyddorna i dunkel dal.
Och han liksom hör, hur vinden somnar
ibland grenarna i snötyngd tall,
hur bland iskristaller bäcken domnar
och det tystnar, forsens strida svall.

Och man tänder ljus i hvarje boning
jämte vägen, som till templet når,
där i dag förkunnas blott försoning
för den skara, som till krubban går.
Julens klockor tidigt sammanringa
små och stora i den hela rund.
Gladt de komma, muntert bjällror klinga
i den sköna, friska morgonstund.

Liten pilt vid gamle farfars sida
blickar frågande mot ljusen bort,
där ett haf af glans de stilla sprida,
fast de alla släckas innan kort.
Och från orgeln toner underbara
tränga ned i lyckligt barnabröst,
för att ännu mannens lycka vara
uti lefnadsårens kulna höst.

Och en saga undrande han hörde
om ett barn, som låg på krubbans strå,
om en konung, man till stallet förde,
då på slottet ej fanns rum att få.
Uti barnets sälla lyckodrömmar
han på änglasången stilla lyss,
och när folket utur templet strömmar,
är det, som han kände ängelns kyss.

Mången gång i lifvets heta strider
detta minne för hans tanke stod,
då det skred mot helga juletider,
kom det som en mäktig känslloflod.
Fast i fjärran land sin gran han sirar,
tänder ljus i eget lyckligt tjäll,
ensam dock sin barndoms jul han firar
några stunder hvarje julekväll.

JULELYCKA....

Julelycka, aldrig jag dig funnit
bland det tomma prål, som blott berusar.
Ej för mig din milda låga brunnit
vid den lusteld, där blott nöjet tjusar.
Men uti mitt låga barndomstjäll
mötte du mig ljuf en julekväll.

Tyst och hög stod skogen, allvarsamma,
uti snöklädd prakt vid frusna vågor,
och i kvällen månens silfverflamma
öfver drifvan strödde hvita lågor.
Och de klara ljusen uti byn
blänkte liksom stjärnorna i skyn.

Och jag minns den glada barnaringen
omkring skogens tända gran, den friska ;
af dess länkar brusten då var ingen,
i förundran röda läppar hviska.
Detta lyckominne med jag tog,
när jag ensam uti världen drog.

Juleminne, dina bloss så klara
mot mig stråla såsom barnablickar.
Hvart jag än på villsam led må fara,
du din hälsning genom töcknet skickar.
Julens stjärna leder än som förr
trötte vandraren till krubbans dörr.

VID ETT ÅRSSKIFTE.

I.

En uttröttad våg utur sekternas haf
så tyst uti dunklet försvunnit.
Ett solhvarf med allt, hvad åt lifvet det gaf,
det töckniga målet har funnit.
Men Minne, hon knäpper sin skälvande hand
och sänder med ängslan
en frågande blick emot framtidens land.

Hon virkat sin duk utaf runor så full
i mulna och soliga stunder ;
de lysa i purpur, de skimra i gull,
som blommor i sommarens lunder,
och ymnigt begjutna af saknadens tår,
stå mörka och tysta,
som korset på griftekullen lutande står.

Då träder ur töcknet det signade hopp,
med lugn till mitt spörjande hjärta,
och nyfödda timmar begynna sitt lopp,
sin dag utaf fröjd eller smärta.

Och Minne i skuggornas vemod går in,
men högtidligt stilla
hon trycker sin bild i mitt bäfvande sinn'.

Välkommen ur dunklet, du purprade sol,
välkommen till längtande länder,
där smältande strålar från pol och till pol,
bland drifvor och kyla du sänder!
Må hoppet, som lyser din födelsedag,
bland töcken och villa
dock aldrig förlora sitt skära behag.

Ty nog skall det mörkna i pröfningens stund,
och sorgen gå fram genom världen,
och liljorna falna i grönskande lund,
och hjärtat gå vilse bland flärden;
men stormen sig lägger, och himlen blir blå,
och skummande böljor
vid blommande kuster till hvila se'n gå.

Ty ser jag dig gärna, du nyfödda år,
på ljusskyar buret, mig nalkas.
Nog bär du för mången den gyllene vår,
då hjärtat för alltid skall svalkas,
och kärlekens ängel, förlåtande, blid,
med moderlig ömhet
skall vinka oss hem till sin eviga frid.

2.

Så många syner skymta för mitt öga,
du nya år, då vid din port jag står,
så fagra, strålande, ja, himmelskt höga
att deras makt ej tolka jag förmår.
Och rörd jag dröjer vid de fallnas grifter,
som för sin frihet gåfvo lif och blod,
och täljer deras glänsande bedrifter,
på dimmigt slagfält deras hjältemod.

Ett änglapar ses genom tiden skrida,
hvars hvita vingar fläkta frid och tröst
till jordens barn, som under oket bida
befriaren för alla kvalda bröst.
Det *frid* och *frihet* är, de ljusa tvenne,
som än på korståg genom världen gå.
Med segertecken uppå himmelskt änne
de sina fiender i stoftet slå.

Men synen mörknar. Krigets åskor skalla,
och hat och grymhet tända hemskt sin brand,
i blodig mull de djupa leden falla,
och röde hanen härjar fredlig strand.
I guldets fjättrar man den frie tvingar
och honom nekar både luft och ljus,
ty så de tröttas snart, hans tankes vingar,
i mödans stora, dystra verkstadshus.

Ack, *våld* och *guld*, de äro stränga makter,
som härjat grymt uppå vår hela jord
och sträcka spiran öfver alla trakter,
där blott en gnista frihetseld vardt spord.
Men den förtryckte skall ej ständigt lida,
ty tålmodet tager slut en gång,
och led vid led de forna slafvar strida
vid marseljäsens gamla frihetssång.

Så skiftar synen. Men en morgon randas,
då aftonsolen ej i blod går ner,
och sång och suckan ej i kampen blandas
på lifvets skuggomgjutna allfarled.
Då ej i tvister man sin dag förspiller,
och guld och våld ej smida bojor mer,
Despoten ej för folken sätter giller,
men uti mödans son en like ser.

Du hoppets dufva, som från bättre länder
med löftets oljekvist oss nalkas blid,
din väna hälsning du från ljuset sänder
högt öfver färdevägens natt och strid.
Välsigne du hvarenda älskad stjärna
uppå vår flaggas rena, blåa grund;
för gammalt hem i nord vi fälla gärna
också en bön i årets högtidsstund.

HÄLSNING TILL BETHANY.*

Mot väster stod en gång min håg, —
det var i unga dar,
därute lyckolandet låg,
som inga gränser har.
Från skolans kvafva sal jag kom
helt blek uppå min kind,
men färg den fick så småningom
af prärens friska vind.
Och fria tankar slogo då
så löftesrikt i blom. —
Jag vill i kväll på vallfärd gå
till dessa minnens helgedom.

Jag minns en bygd, där hoppet log
mot främlingen från nord,
där hvarje hjärta ännu slog
för gamla fäders jord.
Jag minns en bygd med väna hus
inunder löfvigt skygd,
en nejd så grön och sommarljus
och rik på tro och dygd.
Dess stilla söndag än jag minns
med tempelsång och bön.

Väl mycken fröjd i världen finns,
men ej en frid, så himmelskt skön.

Och uti andens rika värld
det folket ock bröt mark.
Åt kunskap det gaf hem och hård
och ej ett bröd af bark.
Dess *Bethany* en fyrbåk tändt,
kring prärens vida rund,
den sina klara strålar sändt
som sol i arlastund.
Och gamla Sveriges ädla folk,
en kraftig, idog stam
och sanningens och fridens tolk,
rikt bragte ljusets skördar fram.

Och när vi komma hit i dag,
se'n många år ha flytt,
uti ett gladt och festligt lag,
jag ser den syn på nytt.
Väl mycket vi ha pröfvat på
uti en villsam tid,
och våra vägar stundom gå,
där det är storm och strid,
men nu för minnets blick sig ter
en bild af gångna dar,
som ingen skugga skymmer mer, —
där vill jag stilla dröja kvar.

Jag ser en ädel, reslig man,
som nordens tall han stod,
och för hans blick allt motstånd svann,
dock var han blid och god.
Jag minns, hur varmt hans stämma klang,
då för sin sak han stred,
som från en källa ordet sprang, —
han gömde, hvad han led.
Han eldade de ungas håg
att fatta nya tag,
liksom en viking på sitt tåg,
då striden stått den långa dag.

Jag minns så väl, då han togs bort,
jag minns det som i går.
Hans lefnadsdag, hvad den var kort,
och dock, hvad skörd han får!
Där män och kvinnor, dem han ledt
till Mimers källa hän,
i tacksam saknad ofta sett
hans bild bland lundens trän,
står Bethany i enkel dräkt,
men ljus och hög som förr,
och för de nya tiders släkt
hon öppnar vidt sin kunskaps dörr.

Hon har en framtid, ljus och skön,
min fasta tro det är,

och efter tunga tiders rön
hon segrerns tecken bär.
Och främst i spetsen står en man,
som själf hon fostrat har,
som burit bördor, äfven han,
och mödan aldrig spar.
Hans trygga tro på sant och godt
och mod i profvets stund
hon till sin välfärd röna fått, —
ej skonar han sitt rika pund.

Hell Bethany, ett trefaldt hell
från dem, som spridts omkring,
men mötts till högtid här i kväll
i en kamratlig ring!
Må du städs blomstra i din dal
och huld och kärlek få,
må unga skaror till din sal
i djupa leder gå!
Ty det, som byggts på tro och hopp,
Kan ej slås ned till grus.
Ack, må det skrida städs, ditt lopp,
i makt och ständigt sanningsljus!

GEORGE WASHINGTON.

22 febr.

Virginia, bland dina stolta söner
vi nämna först hans namn, George Washington.
Hans höga bild i härlig strålgans tronar
bland hjältarne i minnets panteon.
Från stundens sorl vi dit en vallfärd göra, —
förgängelsen ej skall hans verk förstöra.

Man ej vid boken fick som barn dig skåda,
men uti idrott blef du snart en man.
Invid din moders knä du konsten lärde
att vara ädel, öppenhjärtig, sann.
Som Cyrus fordom, på virginska fälten
blef du i ungdomsår snart segerhjälten.

Då vid Great Meadows främst du stod i striden
mot tappert rödskinn, lismande fransos,
dig gafs ett elddop, som för lifvet gällde,
fast ej du då fick bryta segerns ros.
Men vapenskölden utan fläckar blänker,
fast afund redan då spann sina ränker.

Din tapperhet vid Fort Duquesnes förrådde
båd' armens styrka och ditt sinnes mod.
Det visa råd, som flöt från dina läppar,
gaf kraft åt mannen, som i ledet stod.
En vacker framtid man den unge spådde,
då ryktet om hans bragd kring landet nådde.

Du ej fick glädja dig åt söner kära,
men "Landets fader" din benämning blef.
Och stjärnbanéret höjde du i striden,
förtryckaren utur vårt land du dref.
Ej Valley Forge vi glömma med dess fasor
och ej din borgarhär i slitna trasor.

Du hög på gångaren i striden syntes,
ditt öga mönstrade hvarenda vrå.
Om som Napoleon du ej oss tjusar,
ditt verk är mer beståndande ändå.
Vi först i krig och först i fred dig ställa,
i våra hjärtan du dock först skall gälla.

Och då till statschef man dig korat hade
med hvilken visdom styrde du vårt land!
Stor såsom hjälte, stor ännu i freden,
de inre såren varligt du förband.
Det sista valet ville du försaka, —
till ditt Mount Vernon drog du dig tillbaka.

Vår tid är fal för flärd och fåfäng ära,
förtryckaren nu är det röda gull.
Hvar finns den folkets man, som sliter banden,
den frihetshjälte, af förtröstan full?
Af folkets ande skall en gång han födas, —
den tunga bojan af hans hand förödas.

ABRAHAM LINCOLN.

1809—1909.

Sekler födas, sekler svinna
 uti töcknigt tidens haf,
minnets stjärna dock skall brinna
 alltid öfver Lincolns graf.
Du, som bräckte slafvens boja
 uti mörk och stormig dag,
får ifrån palats och koja
 blommor på din sarkofag.

Guld som lockar, fagert skimrar,
 fick du icke på din lott,
men däraf dock ej man timrar
 ryktets sekelfasta slott.
Guldet binder men ej lossar
 själfviskhetens tunga band,
ädla känslor det förkrossar,
 sätter ej en själ i brand.

Store Lincoln, vid ditt minne
grånad statsman dröjer kvar,
och det eldar än hans sinne
som i mörka prøfvodar.
Enkel, flärdlös än du tyder
pliktens stora, stränga bud.
Lycklig den, som rösten lyder,
äfven i martyrens skrud.

Skämt i dina ögon lyste,
fastän allvar var din värld.
Löjet omkring munnen myste,
gisslande hvar tidens flärd..
Pionjärers store hjälte,
fast så enkel i ditt skick,
utan svärd och utan bälte
hög du bland de dina gick.

Pannan var af allvar fårad,
ej du sökt en veklig ro
uti njutning, svag, bedårad,
där sirener falska bo.
Hatets tunga kalk du tömde,
som hvar verklig folkets vän,
och dess bitterhet du glömde,
tömde den till botten än.

Stjärnbanéret stolt förkunnar
att i dag är Lincolns dag.
Ädle man, från barnamunnar
folkets vackra hyllning tag,
ifrån mognad man och kvinna,
från befriad, lycklig slaf.
Svart och hvit i dag vi finna
på sitt knä vid Lincolns graf.

Hjälte, du med blödig hjärta,
det blef ofta här din lott
tälja offren under smärta,
då de heta slagen stått,
trösta en förtviflad moder,
lugna en förkrossad far.
Vist du skötte statens roder,
folkets bördor ock du bar.

Rik och fattig dig skall ära,
kojans enkle, store son,
och sin gärd så ödmjukt bära, —
tyst är nu allt hat och hån.
Stjärnbanéret käckt skall svaja
öfver mången fjärran hamn
Och så gladt för vinden vaja,
hedrande vår Lincolns namn.

* * *

Sekler födas, sekler svinna
 uti töcknigt tidens haf,
minnets stjärna dock skall brinna
 alltid öfver Lincolns graf.
Du, som bräckte slafvens boja
 uti mörk och stormig dag,
får ifrån palats och koja
 blommor på din sarkofag.

JOHN ERICSSONMINNET.

Hög en skugga för mitt öga glider
bortom stundens ståt och glans och glam
och mig lockar till förgångna tider,
till en tafla, mörk och undersam.
Resliga gestalter där sig höja,
tysta vålnader ur töcknets famn.
Stundens barn, för dem du må dig böja,
hviska än med vördnad deras namn!

Ser du mannen med de svenska dragen,
som mot Washington än skådar hän?
Oböjd är han, som ur klippan tagen,
och den blicken du har känt igen.
Tacka honom, du på maktens höjder,
att det ännu finns ett Washington!
Glöm ej namnet uti stundens fröjder,
enkelt var det — var John Ericsson.

Skulle väl hans "Monitor" vi glömma
och den vinterdag år sextitvå,
då förtvifladt var, som människor döma,
landets läge, utan hopp också!
Skulle ej ur minnets töckennejder
äfven på den djupa fredens dag
tanken gå till frihetsdagens fejder,
gå till "Monitor" och Hamptons slag?

Segerfrukten vi så sorglöst njuta,
hedra dock den man, som segern vann,
häfdeboken få vi här ej sluta,
förr'n sin säkra plats i den han fann.
Man har vetat lömskt hans minne svärta,
men det dådet än ej lyckats har.
Skrif det nu i färger, starka, bjärta,
hvad hans "Monitor" för världen var.

Res hans stod i Washington, det rika,
som han räddade och "Monitor",
svensken, seg och kärf, men god tillika,
och hvars rykte öfver världen når.
Bland de store må han ståtligt trona,
unga göra vallfärd till hans fot.
Kanske skulle det en skuld försona,
vara, fastän sent, en rättens bot!

Själ f han hvilar i sitt Värmland kära,
störs ej af vårt buller och vårt kif.
Men hans namn för hvarje år vi ära,
och det strålar med förnyadt lif.
Det är ej ett namn, som snart skall glömmas
eller lösas upp i skuggors famn,
hur det än må prisas eller dömas, —
detta stora, ädla, svenska namn.

GUSTAF ADOLFSMINNET.

De gamla stolta svenska äreminnen
än skimra lockande för svenska sinnen
härborta i det fjärran lyckolandet
och helga med sin glans det gamla bandet.
Vårt hjärta slår med minnesgoda slag
vid tanken uppå Lützens segerdag.

Vi dröja vördnadsfullt vid hjältens kista,
där blek han sofver, stor uti det sista,
på sina sönderskjutna svenska fanor
med deras sagolika, höga anor.
Af bitter sorg hvart ädelt hjärta slog,
då sorgebudet genom världen drog.

I dunkel sedan dess ha sekler svunnit
och mångt hjältenamn af hopen firats.
Så het har striden mellan bröder brunnit,
mång' fallen krigare med lager sirats.
Men Gustaf Adolfs minne dock står kvar
i tidens häfder som en stjärna klar.

HÄLSNING TILL SIGURDS GRAF.

Då stormen hven i vinternatt
kring emigrantens låga hus,
en bok af Sigurd var den skatt,
som skänkte fröjd och ljus.

Från pärm till pärm jag läste den
och stundom grät och stundom log.
Fast år förgått, jag minnes än,
hur varmt mitt hjärta slog.

Den bittra stund jag mindes väl,
då jag mot okänt mål drog ut.
Den har sig ristat i min själ
och kan ej plånas ut.

Jag såg min barndoms väna bygd
i vårens sol, i höstens guld,
och djupt i skogens dunkla skygd
linnean log så huld.

Och lekkamraterna jag såg
i skolan där vid skogens bryn;
ett tempel hvitt, som ensamt låg
bak stugorna i byn.

Och, diktare, som slumrar här,
ett tack för dina varma ord!
Det är den hälsning, jag dig bär
från fjärran främlingsjord.

MIN VALENTIN.

Och vore jag *blomman* bland lockande grönt,
jag doftade skönt
för henne.

Då skulle vi dväljas bland liljors tal
i grönan dal,
vi tvenne.

Och vore jag *duftan* djupt inne i skog,
jag kuttrade nog
för henne.

Då skulle vi mötas, där friden rår
i dunkelt snår,
vi tvenne.

Och vore jag *vågen*, jag sökte ett land
vid blomhöljd strand
för henne.

Då skulle vi svärma på Lyckans ö
å fjärran sjö,
vi tvenne.

Och vore jag *stjärnan* på strålande päll,
jag brunne så säll
för henne.
Då skulle en brygga till himlen vi slå,
så längtande då,
vi tvenne.

MIN MAKAS MINNE.*

Min sång jag stundom kvad vid blomhöljd bår,
då någon vän en kär till grafven förde,
men nu jag knappt en bruten ton förmår
uppå den sträng, jag fordom gärna rörde.
Det är så skumt uti mitt hjärtas hus,
Jag kan ej se en enda skymt af ljus.

Vi möttes i vår ungdoms solskensdag,
men redan då vi pröfvat lifvets skiften.
Och nu vi äro skilda, du och jag,
du bäddats ned uti den tysta griften.
Jag kan det ännu knappast riktigt tro,
fast det så ödsligt är uti mitt bo.

Ditt ömma afsked hör jag nu ej mer,
då mina steg mot dagens id jag vänder.
Din varma blick jag mer ej stråla ser,
då emot kvällen trött jag hemåt länder.
Jag får ej höra nu din blida röst,
ej mera sträcks mot mig ditt trogna bröst.

Med snabba steg det emot hösten led,
och sommarns sista ros snart bladen fällde,
uti ditt sjuka bröst det alltjämt sved,
och skördemannen sig vid lägret ställde.
Men han var mild; så stilla blef ditt slut,
som då en vindfläkt släcker lågan ut.

Och då jag stod invid din kalla hamn
och läste i de kära, bleka dragen
och ropade förgäfves än ditt namn,
af ångst och smärta i mitt inre slagen,
det kom en känsla af den stora frid,
som du nu njuter efter lifvets strid.

Haf tack, du kära, för den lycka stor,
som till en ensam yngling huld du förde.
Då du ditt löfte gaf, så visst jag tror,
det var min goda ängel, som jag hörde.
Nu ser jag icke klart, hur vägen går,
men dock jag tror, att jag dig möta får.

Haf tack, du kära, för de tunga dar,
som vid min sida du så tåligt vandrat.
Det minnet skall jag alltid äga kvar,
att du var trofast, då de andra klandrat.
Min bästa vän du var, ej maka blott,
och såsom du har ingen mig förstått.

Haf tack, du kära, hvila nu så säll,
uti den stad, där ingen sjukdom plågar,
där lugnet bor inunder torfprydt tjäll,
beglänst af stjärnan, som på himlen tågar.
Och fast i grafven natten blir så lång,
det bräcka skall en lifvets dag en gång.

SAKNAD.

In memoriam.

Jag vid min sida ständigt ser
en skugga, där jag går.
Då solen skymmes, då den ler,
hon följer mina spår.
Och då jag sträckte blicken glad
mot sommargrönska ljus,
hon föll utöfver blom och blad
och slog min dröm i grus.

Och om jag tycker, att vår värld
dock är af lycka full,
fast ej jag äger hem och härd
och ej har gods och gull,
snart smyger hon intill mitt bröst,
och lyckan flyktar bort
som torra löf i kulen höst,
och gör min dröm så kort.

Och tränger genom hopens larm
en röst, som sällsamt blid
kan hitta vägen till min barm
och mana där om frid,

en hviskning jag förnimmer då
från flydda lyckodar;
de blida orden snabbt förgå,
blott saknaden är kvar.

Såg jag ett öga, hvilket log
som en barmhärtig vän,
mitt hjärta utaf glädje slog
och kunde hoppas än.
Men snart en annan blick jag såg,
så vacker, god och ren,
uti dess djup en himmel låg, —
jag blott kan sakna se'n.

Som alpens son sitt hemlands fjäll
jag minns de flydda dar,
och saknaden uti mitt tjäll
en fristad redt sig har.
Hon vakar vid mitt läger tyst
och lockar fram min tår.
Se'n tröttadt ögonlock hon kysst,
ur drömmen ej hon går.

Man säger mig, det finns en ort,
där ingen saknar mer,
att bakom grafvens tunga port
en ständig lycka ler,

och att de kära, som ha stått
invid vår sida här
och en och en ifrån oss gått,
dem få vi möta där.

Men, saknade, jag breder stum
mot dig min öppna famn!
Jag söker dig på minnets rum
och ropar högt ditt namn.
'Ty som en öken är min värld,
se'n du gick bort en dag.
Mig lyster ej dess fala flärd,
dess glada nöjens lag.

FARVÄL. *

Jag minns så väl den första gång,
då mitt farväl jag sade
en sommardag, då solen log,
så vackert sken hon hade,
och barndomshemmets låga dörr
mig tycktes kärare än förr.

Jag ser min moders ömma blick,
då sist hon kyssen tryckte.
Det handslag, som af far jag fick,
var särskildt varmt, jag tyckte.
Farväl, det är nu längese'n,
men minnet har ej svunnit re'n.

Och lifvets plikter skilda stå.
Mång' vän, jag mött på färden,
har tvungits från min sida gå
åt annat håll i världen,
och af den vänskap, en gång var,
står blott ett bleknadt minne kvar.

Och hon, som en gång blef min brud
i vårens fagra lycka,
har redan klädts i dödens skrud.
Ej mer den hulda trycka
intill mitt kvalda bröst jag får,
ej hjälper suck, ej båtar tår.

Och nu farväl, min mor också,
farväl, du kära gamla.
Ditt tjäll är lugnt, fast stormar gå
och drifvorna sig samla.
Du är ej glömd. Snart kommer vår
och blommor uppå kullen sår.

TILL ETT BRUDPAR. *

Kort är lifvet, växlar ofta,
redan i vår barndoms dar.
Rosen spricker ut och falnar,
törnetaggen blott är kvar.
Löftets hvalf har vackra stjärnor,
tindrande i tusental,
men de slockna, och i mörker
svepes rymdens vida sal.

Stoftets barn med friska krafter
hastar ut i lifvets strid;
söker, spanar, längtar alltid
efter sällhet, efter frid.
Barnatron mot vågen brottas,
otrosvågens vilda svall.
Svage kämpe, — hvem kan svara? —
Blir det seger eller fall?

Väl jag minns vår käcke brudgum,
där han grät vid faderns bår,
ja, jag ser den dystra dagen,

likasom det händt i går.
Utan fader, utan moder,
går han se'n i världen ut.
Skall den gode, glade lille
lyckligt nå sitt mål till slut?

Än vi mötas, nu kamrater,
kämpande i samma slag, —
vänner såta uti segerns
som i nederlagets dag.
Glad och vis den faderlöse
inom kort till fronten hann;
käck och reslig nu han skådar
mot mig där, en mognad man.

Guld och silfver fick jag icke,
fattigdomen blef min lott,
men till sällskap vid min sida
jag en ädel kvinna fått.
Därför, brudpar, tag en hälsning,
tag min enkla, ringa gård
ifrån hjärtats rum, från andens,
ifrån sångens höga värld.

Djupt jag böjer mig för kvinnan,
där hon går i hemmets frid,
undergifven, blyg och stilla,
men så stark i nöd och strid.

Ack, hur ömt hon torkar tåren,
helar djupa hjärtesar;
hur hon smeker, hur hon lugnar,
där i hemmets frid hon går.

Sälla tvenne, som ha knutit
äktenskapets helga band,
för att vid hvarandras sida
vandra hän mot lyckans land,
må er stig af solljus höljas,
må er dag bli glad och lång
är den ringe sångarvännens
anspråkslösa önskningssång.

VID EN MODERS BÅR. *

Bäst vi fröjdades åt julens minne,
kom det dystra budet till vårt tjäll,
och det blef så hastigt skunt därinne,
som då sol går ned i vinterkväll.
Och vårt julträd mistade sin fägring,
för ett ögonblick så tomt det stod.
Är då lifvet blott en villsam hägring?
Har *hon* gått, som var så blid, så god?

Det är sant. Det obevekligt ljuder:
"Hon gick bort på själfva julens dag".
Skynda måste vi, då döden bjuder,
lämna hemmet, lämna vänners lag.
Och de slå en sorgering kring båren,
krossad make, moderlösa små.
Smärtsamt bränner heta afskedståren,
Ack, hvem måste icke sörja då?

Några år ha blott förrunnit, sedan
från sitt ungdomshem den hulda kom
till din boning, broder, och nu redan
vänder hon från herdetjället om.

Ej till älskadt barndomshem hon vänder
på en moders kärleksfulla bud,
Nej, hon knäpper sin trötta händer,
tar farväl och kläds i dödens skrud.

Tomt det måste nu i hemmet vara
och i makens saknadsfyllda bröst,
tomt bland barnens sorgeklädda skara,
där de vänta på den käras röst.
Men dock står vid de förgråtnas sida
modersminnet som en ängel än;
och det dröjer sent och dröjer tida,
manande så ljuft mot himmelen.

Ej vi sörja utan hopp vid kullen,
där man stilla sänkte stoftet ner:
Hoppets liljor spira skönt ur mullen,
löftets stjärna öfver grafven ser.
Och den ädla hädangångnas minne,
hennes kvinnlighet och tro och dygd
skola lefva i ett tacksamt sinne,
broder, ibland alla i din bygd.

BARMHÄRTIGHET.

Du, som äger guld och gårdar,
dela med den intet har;
gåfvans dag minuter varar,
vedergällningens står kvar.
Dukas för dig rika rätter
i ett varmt och lyckligt bo,
tänk på den, som hungrig irrar,
utan rast och utan ro.

Du, som äger barn och maka,
glöm ej den, som hemlös går.
Har du vänner, många, kära,
tänk på den, som ensam står.
Tror du varmt, att sol skall falla
öfver lifvets dunkla rön,
säg ett lystringsord i kärlek,
bed för tviflaren en bön.

Kall och dyster mången stänger
hjärtat för sin broders nöd,
går sin väg med trotsig panna,
då han själf ej saknar bröd;

yfves öfver egna dygder,
tadlande sin nästa arm,
blind för lifvets dunkla gåtor,
utan kärlek i sin barm.

Ack, du stolte, låt dock isen
smälta i ditt hårda bröst,
föd den arma, kläd den nakna
och åt lidandet gif tröst.
Och när varmt mot högre rymder
mänsklighetens hymner gå,
för den store, gode gifvarn
äfven du skall ödmjuk stå.

ETT TACK.

Ett tack för hvarje vänligt *ord*,
jag på min färd har hört,
som på en kall och bitter jord
mitt slagna hjärta rört.
Det känns så ljuft, då godhet talar
sitt vackra språk i jordens dalar.

Ett tack för hvarje vänlig *blick*,
som på min färd jag fått,
där trött och stapplande jag gick
och klagade min lott.
Det är en hälsning från den himmel höga,
då kärlek strålar i mänskoöga.

Ett tack för hvarje vänlig *hand*
som räcktes mig så gladt,
då här jag irrade ibland
i synd och sorg och natt,
ty stöd behöfver svaga mänskobarnet,
då här det drifves som på strömmen flarnet.

Ett tack för hvarje vänlig *dom*,
man om den svage fällt,
då i en värld, på sällhet tom,
sin stråt han vilse ställt.
Det är blott ändå En som dömer,
fast människan det ofta glömmer.

Må ock mitt hjärta öppet stå
för hvarje mänskas nöd!
Må någon tår jag torka få,
ge någon hungrig bröd!
Om stöd jag kunde skänka åt den svaga!
Det saligare gifva är än taga.

PÅ SEMESTER.*

Så gladelig i hågen jag saxen lämnat har
och pennan kastat, klisterburken slopat,
och fri som sommarfågeln mot norden nu jag far,
dit röster mig från skogens dunkel ropat.
Där skall helt visst jag finna en lugn och ostörd vrå
bland björk och ek och tallar och väna blommor små,
där vikens våg sin sång vid stranden sjunger.

Hvad bry mig nu kung Edward på Londons stolta slott
och Gustaf femte uti mälarestaden?
Och kejsar-Ville också i skuggan träda fått,
sultanen, tsaren, pampar långa raden.
På Håkan uti Norge ett grand jag tänker ej,
och inte uppå påfven och inte på Pompej,
Marocko får sig klara bäst det gitter.

Kongressen skall få prata om tullen dag och natt, —
för hvarje ord rätt bra betalt den tager.
Må hvem som helst oss rädda från politikens spratt,
ty jag helt enkelt mina händer tvager.
Senatens gamla gossar jag lämna skall i fred,
fast det precis just inte jag alltid haft för sed,
och Lorimer och Cullom ge på båten.

Och vid den täcka viken i ro jag slår mig ned
vid hennes sida, som sin tro mig gifvit.
Och mot det höga fästet mitt tjusta öga ser,
där allt i dag så ljust och lyckligt blifvit.
Jag drömmer om en koja vid sjön i nordanskog,
långt innan namnlös längtan mig bort i vinlet drog
från hembygdsån med näckrosor på vågen.

Uti naturens sköte att hvila ut — hur skönt,
från dagens slit, från stadens orosvimmel,
då mattad blick får fråssa på sol och blått och grönt
och spana sökande mot sky och himmel!
Likt fria, friska vågor, som känna inga band,
men komma ifrån fjärran och söka sig en strand,
mot hoppets Guldkust sig min tanke vänder.

Hur skönt att här få dröja och njuta hvilans stund
och dricka sol och luft i fulla dragen,
att höra fågelns drillar i strandens dunkla lund
och lyssna drömmande till böljeslagen.
Af vackra lyckokänslor mitt hjärta gripes då
och tycker sig så nära det landet i det blå,
som höjer sig långt fjärran öfver vågen.

DEN GAMLA VALAFFISCHEN.*

Hur vemodig tycks mig den gamla affischen,
som än efter valet jag ser hänga kvar.
Den minner om drömmar, som farit med vinden,
att skräfvel och skryt dock en ändalykt har.
Ty striden är öfver och rösterna räknats,
och talen ej dundra i Corcorans hall,
och fast deras eko re'n länge förstummats,
de gamla affischer jag ser utan tal.

Kanhända porträttet det är, så heroiskt.
af en, som sin tjänst oss har lofvat så käckt.
Då rösterna räknats, sitt afsked han sade
och traskade hem i den nattliga väkt.
Hans röst som en varnande klocka från tornet
ej lyckades vinna ett lyssnande folk,
på väggen det gamla porträttet dock hänger
af den, som sig trodde en sanningens tolk.

Men än på affischen han tronar i ära
med min, som tycks säga: "Hör, rösta för mig!"
Och blicken han kastar mot skaror som hasta,
som om de till äfventyrs åtrade sig.

Han blir nog en smula skamfilad i kanten;
kanhända att näsan en skråma kan få,
För honom det finns ej reträtt efter striden,
den gamla affischen med "gubbarna" på.

Men allting är vanskligt. Snart saknas ett öga,
och pannan af krokiga rynkor blir full.
Och trycksvärtan bleknar för vårregnets tvagning,
på kinden jag skådar en fläck som af mull.
Och orden, som lystrat de häpnande många,
utplånas likt folkmassans flyktiga pris.
Och så, gamla bild, innan helt du förbleknar,
jag sjungit din sång på mitt enklaste vis.

MIN SÅNGMÖ.

Hon sjunger så gärna om oskulds ro '
för barnet i mödernefamn;
om barndomens lekar och barndoms tro,
dess sällhetsdröm utan namn.
Med lärkan hon sjunger i vaknad vår,
och ännu i hösten hon sjungande står.

Jag skådar den väna i fattigt hus,
hos änkan med hungrande små.
I ensliga cellen hon sprider ljus
från höjden, där stjärnor gå.
Hon räcker den fallne en trofast hand
och löser på lustarnes tryckande band.

Hon virar en krona åt lycklig brud
af myrten, så smekande grön.
Hon står hos den döda i svepnings skrud,
med händren knäppta till bön.
Hon böjer sig ödmjuk, där blodet flöt,
då kämpen för frihet sin hjälte-död ljöt.

Hon sjunger med änglar i julnatts frid
om barnet i krubban på halm.
Med dessa, som segrat i lifvets strid,
hon höjer sin jubelsalm.
Och hon är min sångmö från hemmets dal,
den huldrika, väna i grönskande sal.

Och ännu hon söker sin vän ibland,
som irrar på främmande led,
och sätter som förr hans hjärta i brand,
fast bördan till stoft slår ned.
Vi mötas och kväda vår enkla sång. —
Ett sällare möte vi bida en gång.

2. Minnen och händelser

OLYCKSVECKAN I SAN FRANCISCO.*

I.

Vid Gyllne porten du så lycklig låg,
o, stolta stad, då vårlig morgon grydde,
och nya segrar du i drömmen såg,
och stora syner leende du tydde.
Den bleka dagern föll på vikens våg
och trängde in bland trånga, tysta gränder,
palatsens kullar ljusna vid dess tåg:
snart dagens drott sin klara fackla tänder.

O, San Francisco, om en storhets dar
väl du må drömma, skön och stolt tillika.
Neapels skönhet du som ingen har
och Ophirs skatter, som i sagan rika.
Men under dig en afgrund dock finns kvar,
fast varnad, på dess rand du sorglöst leker;
en gärd af lif och guld den kanske tar,
då du som bäst din stolta lystnad smeker.

— — —

Se, jorden rännar, bergen sänkas ner,
har dom re'n kommit som en tjuf om natten?
Och marken skälfver som ett skepp, man ser

helt redlöst kastas uppå vreda vatten.
Palats af stål och sten ju rasa ner
som korthus, byggda utaf barnahanden.
Mot himlens höjd den arma staden ber,
då varmt dess lifsblod flyter bort i sanden.

Sekunders verk har uti spillror lagt
magnatens hus, den ringes låga boning.
Den bleka nöden och den stolta prakt
ha bedt förgäfves om en stunds förskoning.
Den röde hanen går alltjämt på vakt
att plåna ut hvad underjorden glömde,
Och intet stäfja kan den grymmes makt,
fast man i kampen alla krafter tömde.

— — —

Så dagar svinna. Branden rasar än,
en mur af rök den blåa himlen gömmer,
och makar skiljas, vännen slits från vän,
vandalen snart all mänsklig känsla glömmmer.
Bland stoft och bränder om och om igen
den tysta döden väljer offer många.
Men tusen frågor gå mot himmelen:
När blir det slut på olycksdagar långa?

— — —

O, San Francisco, i din sorg så svår
i säck och aska väl du må dig hölja,
vid dina käras stora, nakna bår,

din bittra moderssorg du ej må dölja.
Men i din nöd du dock den trösten får,
att alla jordens folk nu med sig sörja;
från alla håll ett rop emot dig går,
att dock med mod den nya tiden börja.

Visst är det tungt att äta nådebröd,
men ej då det af syskonkänsla gifves.
Det kostar på att taga andras stöd,
men ej, då hjälparen af kärlek drifves.
De rika gifva af sitt öfverflöd,
och fattigman den sista skärfven sänder,
ty dina olycksdagars stora nöd
knappt like sett i jordens alla länder.

Och snart du höjer dig ur stoftet opp,
en fenix lik, på fadersärfda grunden,
ty död och lågor stäckte ej ditt lopp,
du var af dem blott några stunder bunden.
Ett årsbarn med vår frihet och vårt hopp,
du än din tron vid Gyllne porten ställer;
ditt lif var mognad frukt, ej blott den knopp,
som första frostvind uti våren fäller.

II.

Det gått ett bud till alla land om San Franciscos sorg,
till idoghetens hvardagshärd, till flärdens marknadstorg.
Och brådskan saktade sitt lopp vid detta olycksslag,
och nöjet vardt så hvitt om kind som på en domens dag.

Ack, hvilket bud af sorg och ve! Och som en blixst det
kom,
men trött och hopplöst det dock ej fick vända ohördt om.
Re'n nästa dag en ström af guld mot San Francisco går,
på nya gåfvor faller varm barnhärtighetens tår.

Den girige ej räkna törs sitt länge sparda gull,
då underligt hans krympta själ af stundens drift är full,
Och aldrig i sitt långa lif han kände sig så glad,
som då han skänkte några mynt till Friscos brunna stad.

Den gamla änkans sista skärf och barnets lilla slant
man ser bland rika skatters mängd,—de lysa där så grant.
Och mödans son med valkig hand sin gåfva äfven ger,
den ej är ringa, fast man ej dess storhet alltid ser.

Barnhärtigheten gör sin rund ej blott i templens famn,
hon smyger sig från gränden ut, som bär ett lastadt namn;
men om hon är i siden klädd, men om hon trasor bär,
är hon dock alltid lika stor, hon lika ädel är.

Och då sin gärd hon delar ut, hon är som himlens sol,
som lyser öfver ond och god och ifrån pol till pol.

De hungrande få mat och dryck vid hennes fria bord,
och nöd och lidande fly bort för hennes ädla ord.

Barnhärtigheten skänker bröd i dessa nödens dar
åt pröfvadt folk, som mod och tro och armar än har kvar.

Snart byggas skall vid Gyllne port den stad, som grusad
låg,

och resa sig i härlig glans vid fjärran västervåg.

MESSINA.*

Bort till landet långt i fjärran söder
i antikens sköna sagovärld
och där drufvan, där orangen glöder
ställer sångmön nu sin sorgsna färd; —
dit där Etnas åska dystert rullar
och Vesuvius sitt eko ger,
där de drufbevuxna gröna kullar
se i sundets blåa böljor ned.

Här naturen slösat gåfvor sina
uti tropisk prakt och rikedom.
Skön hon låg där, yppiga Messina,
nu på hvarje fröjd så arm och tom,
ty sig jorden plötsligt öppnat åter
och palats och koja kräft som lån.
På ruinerna nationen gråter,
som en grafsång tonar hafvets dån.

O, Italia, väl du må sörja
som en Rakel uti flydda dar,
i förtviflan du må ängsligt spörja,
hvi en sådan dom dig drabbat har.

Hvarför året så sin bana lykte
med att taga utaf dig en gärd,
alltför stor af lif och guld, du tyckte,
icke anad förr i stoftets värld.

Hvar är nu det glada folk, som bodde
nyss, Messina, på din sköna strand,
och så lyckligt och så tryggt sig trodde
på försåtliga vulkaners rand?
Under spillrorna det smärsamt krossats,
ned i djupet förts af upprörd våg,
eller af sin egen hand förlossats,
då till räddning ingen väg det såg.

Dina altar i ruiner ligga,
svarta bränder möta stumt din blick.
Arm och rik nu måste ödmjukt tigga,
ädlingen är lazzaronen lik.
Brottslingen du ser i mörka gränder
gå på lur, fast nödens rop han hör.
Och en kula man vandalen sänder,
med sitt byte, hölj'd af skam, han dör.

Och omkring dig uti bygder vida
har förstörelsen gått hejdlöst fram.
Dina grannar uti ångest bida
vid naturens strid så undersam.

Fattig herde, som från bergen skådar
emot dalens kända hyddor ned,
känner skälfningen, som förebådar,
att hans barndomsstad snart finns ej mer.

Men ditt ångestrop, Messina, höres
Kring en värld, som slagen står af skräck:
Guld till dig från San Francisco föres,
fram din hand mot vida världen räck!
St. Pierre ej skall den slagna glömma,
ej Tokio, icke Lissabon.
Världens riken sina skatter tömma
i ditt sköte, när och fjärran från.

Om ej guldets kan de döda väcka,
skänka kan det ändå hem och bröd.
Kvalens vilda brand det ej kan släcka,
men i nöden gifva timligt stöd.
På sin strand skall än Messina pråla
i föryngrad och förskönad skrud,
söderns himmel på dess spiror stråla
som en brudgums öga mot sin brud.

SORGEPÅSKEN I OMAHA.*

Det led till kväll på påskens dag i stor Nebraskastad,
där hade firats lifvets fest, och man var lugn och glad.
Visst hade hörts från andra håll om storm och köld och
död,
dock aldrig dit orkanen nått, — det hade ingen nöd.

Men mörka makter bo i skyn såväl som under jord,
och en demonisk kraft hos dem så ofta varder spord.
De rida uppå vågens rygg uppå det salta haf,
de bädda uti öknens sand djupt karavanens graf.

Och med tornadons vilda kraft de hejdlöst rasa fram,
då brister som ett bräckligt rör den stolta ekens stam.
Den bostad, som af människor byggts, som korthus faller
kull
och kastas kring som torra löf i jordens låga mull.

Den röde hanen i sin tjänst demonen girigt tar,
det fräser, brinner, flammar, då från hem till hem han far.
Då vattnets källor öppna sig och slita sina band,
räcks upp ifrån det våta djup så mången maktlös hand.

Den påsken uti Omaha skall ej förgätas brådt
af dem, som, sörjande sitt hem, på nakna tomter stått.
Af dem, som vid de käras bår ett ömt farväl ha sagt,
Förr'n de uti den svarta mull sin lefnads lycka lagt.

Hur månet hem har sköflats nu, ack, hvilken dyster dag!
Jag ej kan tyda ens en rad af ödets hårda lag.
Men knot och klagan båta ej, det kan jag visst förstå,
nej, raskt till verket att igen sig hemmen resa må!

Det är den stämning, nu sig ter uti den slagna stad,
då ännu offren myllas ned i jorden, rad vid rad.
Och sympatiens mjuka hand sitt guld helt visst ej spar,
så länge af demonens skörd ett enda spår finns kvar.

SVEA OCH NORE.*

(Förr och nu.)

“Två sköna länder vet jag högt upp vid nordens pol,
och syskontycke ha de med hvarandra;
ej skönare du skådar, du fästets gyllne sol,
hur länge och hur vidt du än må vandra.
Ha de ej guld och silfver, så ha de likväl nog
af klara, blåa sjöar, af strömmar, berg och skog.
Ett Sverige är, och Norge är det *andra*.

Åt infödd frihet vakta de tusenårig härd,
de stå omkring med trogne söners skara:
med skogen till sitt täcke och berg till hufvudgård
hon hvilar trygg, hon fruktar ingen fara.
När faran står för dörren, nog veta de sitt värn —
den Gud, som gaf dem frihet, han gaf dem också järn
att friheten med lif och blod försvära.

De Asabarn nu ligga som älfvor uppå äng
så lugnt och fredligt vid hvarandras sida,
och hafvets vågor vagga de tu i syskonsäng,
och tak är himlahvalfvet, klara, vida.
Hvar afton dagen åldras, hvar morgon dag blir ung,

de knäppa sina händer och be för samme kung —
blott med, ej mot hvarann' de båda strida."

* * *

Så kom det som en åskvigg, det vemodstunga rop,
att Nore blind sin tro och lofven brutit
och följt de falska röster, den samvetslösa hop,
som utan blygd med upprorsplaner skrutit.
Med skymfens hvassa törne har Norge krönt sin drott,
den gamle, gode kungen, som landets väl förstått,
och bittra droppar i hans sorgkalk gjutit.

En kylig skugga fallit utöfver Sveriges land,
liksom en frostnatt midt i sommartider.
Det är ej godt att slita de gamla, starka band,
och ädel harm i svenska bröst sig sprider.
Ty svensken vördar alltid sitt troget sagda ord,
det är en dygd, som hedras därhemma i vår nord,
hur fyndigt än man svekets ränker smider.

Du gamla trogna moder i fjärran nordanskog,
tag mot vår hälsning öfver vida vatten!
I profvets tunga tinna för dig vårt hjärta slog,
din stjärna lyst oss som en båk i natten.
Hvad än en dunkel framtid uti sitt sköte har,
du har båd' trogna hjärtan och starka armar kvar
och värna skall den höga frihetsskatten.

WILLIAM McKINLEY.*

Columbia i tårar står. Den gode är ej mer.
McKinley, hennes ädle son, har gått i grafven ner.
En djäfvulsk Loke skonte ej den hvite Balders lif,
och landssorg bredt sitt svarta dok och tystat stundens kif.

Med blottadt hufvud stum jag står invid den helga bår,
Där höfdingen har segnat ned från sina djupa sår.
Men tanken går på valfärd hän till ryktets tempelgård
och tyder runorna som stå uppå McKinleys vård.

Där läser jag i guldskrift klar om Antietams dag,
om hjältemod vid Winchester, om månet blodigt slag;
om ynglingen, som djärft bröt fram att bräcka slafvens
ked, —
jag läste, huru blid han var, och huru käckt han stred.

Om fredens sälla segertid mång' vacker runa fanns,
som folkets troman stod hans namn i oförvansklig glans,
och hänryckt skådade min blick en hemidyll så skön.
Ack, måtte dock ej ristas där en trogen Nannas lön!

Och där i vårdens helga skrift jag med beundran ser,
hur älskad Lincolns stora namn kubanen honom ger.
Och jordens store komma tyst och lägga glittret af
och böja knä i ödmjuk bön invid martyrens graf.

EFTER FESTEN.*

I festlig sal, den blågul fana prydd,
jag hörde tolkas nyss din sagas minne
af visa läppar, som dess segrar tydde,
att det blef vekt och varmt uti mitt sinne.

Jag ännu hör, hur bifallsåskor skalla,
då stolt ditt enkla namn hörs kraftigt ljuda
från landets höge, som sin hyllning alla
den ädle svensken och hans gärning bjuda.

Jag ännu ser, hur svenska ögon lysa
och kinder purpras, då vårt "Värmland" tonar.
Mig tycks, jag ser, hur svenska munnar mysa,
då gammal glömska denna dag försonar.

Jag ännu hör, hur svenska sånger brusa,
vekt, majestätiskt, genom hvälfda salen,
och mana fram mång' minnen, väna, ljusa,
från barndomshemmet, skogarne och dalen.

Jag ser, då skaran skingrar sig i kvällen,
hur varmt till afsked räcks den trogna handen.
Jag hör ett jubel från de spridda tjällen,
att denna dag har stärkt de gamla banden.

Hell dig, du ädle, hell ditt höga minne!
Den stora segerdagen ej jag glömmer.
Så härlig står den för mitt svenska sinne,
bland mina skönsta minnen jag den gömmer.

EN ARBETARFEST. *

Hett sken solen, vinden mojnät
på den kvafva sommardag,
men det söndag var, och mödan
lämnat sina arbetslag.
Ifrån hem i trånga gränder
högtidsklädd man dragit ut.
För att trycka vänners händer,
hvila någon kort minut?

Midt uti den stora staden
med dess oro utan namn
guldet rest ett nöjestempel
i naturens fria famn.
Mödans skaror ditut tåga
uti långa, slutna lag.
För att leka? får jag fråga. —
Man har större mål i dag.

Se på hopen, skåda männen,
läs i deras glada blick!
Mödan tryckt på dem sin stämpel,
hvilken hållning dock, hvad skick!
Ej till dans och lek man tågar
eller glam vid fylld pokal.
Här en sällsam fest skall firas
i naturens nöjessal.

Lyss, ett sorl vid porten höres, —
till en åska snart det är.
Och en man på starka armar
genom hopen högt man bär,
medan jubelropen höjas
mot den klara himlen opp,
och i månet fåradt anlet
glänser det af fröjd och hopp.

Och till skaran från estraden
ljuda snart den mannens ord,
och hans röst kring hela landet
inom kort skall blifva spord.
Varmt kamraterna han tackar,
att sitt lif af dem han fått.
Sällan har ett sådant budskap
från en mänsklig tunga gått.

Och jag ser mig kring i hopen,
skådar gainmal, ung också,
lyssnar uppå bifallsropen,
som så gladt mot rymden gå.
Alla folkslag här sig samlat, —
arbetet en pingstdag har.
Dottern står vid moderns sida,
sonen jämte åldrig far.

Haywood, räddad ifrån döden,
varmt man har sin hyllning bragt;
i de skarpa, kärfva dragen
har ett skimmer blidt sig lagt.
Nu han står där, hög och kraftig,
våldigt är hans pannas hvalf,
mannens, som i dödens närhet
ej en stund af fruktan skalf.

Och om större kamp han talar
och en härlig segerdag.
Guldets fjättrar skola sprängas
hvad det lider, slag för slag.
Och beslutsamt blixtrar ögat
uppå mödans sträfve son.
Ej en enda skymt jag läser
utaf misstro eller hån.

* * *

Talarn tystnar. Hopen skingras
för att trycka varmt hans hand, —
svensk och tysk och ryss och finne,
folk från hvarje jordens land.
Om än tungans tal är brutet,
är dock greppet fast som stål,
och i rörda blickar läsas
brödraskapets tungomål.

KAPTEN SCOTT.*

Hvad, firas gudstjänst här i dag?
Hvem sofver nu på sarkofag?
Är det en kung, som stupat har,
vid sidan af sitt lands standar?
En furste uti konstens värld,
som, hedrad, gör sin sista färd?

Af enkla hymner hörs ett brus
uti det höga tempelhus,
af "Klippa, du som brast för mig", —
den sången ljuder underlig.
Till polens isar tanken går, —
antarktis hjältars kalla bår.

Det stolta hufvud böjes här,
om ock det kunglig krona bär.
Och guld och glitter bli så smått,
där stundens allvar man förstått.
Och tårar strömma, då man hör,
hur Scott med sina hjältar dör.

Man läser dessa enkla blad
och stannar rörd vid hvarje rad,
där Scott har tecknat som en man,
hur grafven han bland isar fann.
Han sörjer ej att bort han drog, —
en forskningens martyr han dog.

Till Englands folk en bön han har:
Ej barnen glöm, som sakna far,
ej änkorna, som utan tröst
få böjda gå i lifvets höst. —
Ej klagans ord från Scott man hör,
då han bland polens isar dör.

Hans öde hela världen rört,
dit ryktet har hans bragder fört.
Kring hela jorden skall hans namn
förklaras uti ryktets famn.
Hans dödsdag blef hans skönsta dag,
fast tunga föllo ödets slag.

Mång' dagens hjältar blifva små
vid sidan utaf Scott också.
Han var en man i sista stund,
som sökas får kring jordens rund.
En forskningens martyr han var,
med målet visst och kursen klar.

“NORGES” SISTA RESA.*

Det tränger en klagan långt österfrån,
så bitter och tung hon är.
Ack, visst må väl modern sörja sin son
och ungmön sin hjärtans kär,
ty “Norge” har sjunkit i hafvet.

På färd mot Columbias fria strand
den talrika skaran var
af söner och döttrar från nordanland,
och nu — blott en handfull kvar,
ty “Norge” har sjunkit i hafvet.

Och verop må höjas från Norges fjäll,
från Danmarks leende trakt
och ensliga, fattiga finska tjäll
och Sverige, med sorgens makt,
ty “Norge” har sjunkit i hafvet.

Och mången förgäfves väntar sin vän
härute på fjärran kust.
Ej maken får mera makan igen,
ej barnen sitt hjärtas lust,
ty “Norge” har sjunkit i hafvet.

Båd' den, som for hem, och den, som for bort,
de hvila i samma djup,
där kampen mot vågorna ståndat kort
vid bränningens branta stup,
ty "Norge" har sjunkit i hafvet.

Den hulda, som sofver i vågens famn,
hon hör ej, hur västerut
han ropar, förtviflad, det kära namn,
den vän, hvars lycka är slut,
ty "Norge" har sjunkit i hafvet.

Och mannen, som glädt uti väster såg
ett hägrande lyckoland,
har funnit ett hem under stormig våg
på hvitnande, kylig sand,
ty "Norge" har sjunkit i hafvet.

O, "Norge", hvi svek du de dina nu,
då ofta med ädelt mod
de andra, så många, du räddat ju,
ett fyr torn, i stormen stod?
O, "Norge", hvi sjönk du i hafvet?

* * *

Men klippan blott sjunger sin dofva sång,
sin likpsalm vid stormens ljud,
och om vi än spörja vår lefnad lång,
hvad svaret är, vete Gud,
ty "Norge" har sjunkit i hafvet.

O, "TITANIC"!

Det går som en suck genom lyssnande värld,
en suck utaf klagan och kval,
den stolta "Titanics" Amerikafärd
förtäljes i koja och sal.
Då skälfver den starke, och ögat blir vått.
Ack, hade du bättre ditt prof dock bestått,
o, "Titanic!"

Du flöt som ett féslott på glittrande våg
så sorglös i midnattens väkt.
I djupet en lurande jätte dock låg,
som loppet för mången har stäckt.
Du rusade blindt i hans iskalla famn,
hvar är nu ditt stolta och lysande namn,
o, "Titanic!"

En värld uti smått några dagar du var,
du lofvade trygghet och glans.
Och millionären till hemlandet far,
för honom din like ej fanns.

Hvar är nu din lyx och din lysande prakt,
din skimrande ljusvärld, maskinernas makt,
o, "Titanic!"

Hvar har du de många, som trådde ditt däck
med solig förhoppning i håg
att snart kunna spana en mörknande fläck
i väster, där hemlandet låg?
Hvar har du de många från Southamptons stad,
för hvilka en moder, en hustru ömt bad,
o, "Titanic!"

Hvar har du de många från landet i nord,
som här ville söka en strand?
Hvar har du de många från främmande jord,
som drogo mot frihetens land?
De funno i kyliga djupet sin graf,
då själf du sjönk ned i det brusande haf,
o, "Titanic!"

Du skilde från mannen hans älskade brud,
och fadren från barnet du drog.
De snart skulle mötas, det var deras bud,
då afsked i tårar man tog.
En lefvande spillra visst ännu finns kvar,
men ack, hvilket minne för lifvet den har,
o, "Titanic!"

Och dock ligger sol öfver olyckans dag,
ett skimmer af mandom och mod.
Först kvinnan och barnen, var räddningens lag,
då döden så hotande stod.
Är olyckan gåtfull och svår att förstå,
den skall dock omsider sin tydning ock få,
o, "Titanic!"

EN VISA OM ROCKEFELLER.

Parodi.

Mitt enkla rim må ägnas helt dristigt denna gång
åt oljekungen John D. Rockefeller.
Ej kommer det att dofta af skog och äng och vång,
ej klinga af romansens välljud heller.
Det är ju icke möjligt att hålla luften ren,
då hvarje mänska pratar om bara fotogén,
och Rockefeller kommer till Chicago.

Där satt så sträng en herre invid ett domarbord
och talade till Miller, advokaten.
Och denne syntes blekna vid domarns grymma ord
om Rockefeller och om oljefaten.
"Ja, jorden är i sanning en dyster jämmerdal",
förskräckt hörs Miller hviska till juden Rosenthal,
"ty Rockefeller måste till Chicago."

Där borta uti Cleveland den rike oljekung
har alls ej lust att till Chicago fara.
Ett hål det säkert vållar uti hans penningpung,

ty han ej ser, hur han "kan skifvan klara."
Men så han suckar åter och stryker sin peruk,
att trotsa domar Landis ej är ett rådligt bruk,
och Rockefeller reser till Chicago.

Men västerns fagra drottning vidt öppnade sin famn
och bjöd välkommen den celebre gästen,
och dito tidningsmurflar båd' med och utan namn
och tecknare i hundratal för resten,
'ty nu skall kofvan skördas uti ett enda drag,
för man har lärt sig veta, det är ej hvarje dag,
som Rockefeller kommer till Chicago.

Och så det verkligt händer, att i en domsal här
man får en vacker dag det under skåda:
Den rikaste i världen, det säges ju han är,
här nödgas själf mång' hemlighet förråda.
Han knäpper sina händer, men blicken är så lömsk,
det är då för besynnerligt, hvad gubben John är glömsk,
då Landis honom pröfvar i Chicago.

Visst kunde ej han minnas, hur rikt hans bolag var
och det vet nog ej någon annan heller.
Sak samma hvad han sade, så gjordes saken klar,
som honom inför alla skyldig fäller.
För trusters mörka jättar det är ett nederlag,

Som de ej skola glömma allt till sin sista dag,
att Rockefeller vittnar i Chicago.

Vårt stoft han ängsligt skuddar af sina fötter snart
Helt ångerköpt, att så han lät sig fälla,
och hvad i bladen säges, han slukar mel all fart,
det är som olja uppå elden hälla.
Den färden torde blifva för oljekungen dyr,
men han ju måste komma vid hämningsäfventyr,
ej glömmmer han den resan till Chicago.

3. Toner från tempelgård

HYLLNING ÅT MIN KYRKA.*

Min gamla kyrka ägna jag vill en sång,
där trygg hon ännu tronar, trots tiders tvång.
Hög som en fyrbåk står hon i storm och dimma,
Dess klara strålar stilla i natten glimma.

Hon som en borg sig höjer på stridens dag,
då fienden förföljer en skara svag.
Och som ett hem hon öppnar sitt hulda sköte
för sorgsen son, som ilar till faderns möte.

Den friska källan är hon i öknens sand,
där vilsen pilgrim söker ett fosterland.
Hon är en stilla fristad i tidens vimmel,
där röster ljufligt tala om fridens himmel.

Och lifvet är som färd uppå töcknigt haf,
där mången bräcklig farkost går än i kvaf.
Det är en mödans tid som för dagakarlen,
en dunkel gåta är det, men utan svaren.

Och lifvet är en kamp mellan ondt och godt,
där mången stridbar kämpe besegrad stått.

Det är som okänd led uti ökenlanden,
där ingen källa porlar i torra sanden.

Det är ett stilla hopp om ett fadershus,
då jordens låga hydda slås ned i grus.
Det hemmet ligger icke vid allfarvägen,
den sälla ort är ofvan stjärnor belägen.

Min gamla kyrka, ofta i lifvets strid
hos dig mitt värn jag sökte och du gaf frid.
För trötte seglarn blef du den lugna hamnen,
för son, som irrat, aldrig du stängde famnen.

För törst, som brände, räckte du drycken klar,
du samma fristad var som i forna dar.
Och vid ditt altar skänktes de himlagåfvor,
som väga mer än jordens rikaste håfvor.

Jag ser en kärlek brinna uti ditt bröst,
som icke glömmar någon, men delar tröst
åt värlöst barn, åt åldring, lutad mot stafven,
den sista ros jag ser den lägga på grafven.

Det lilla barnet re'n i dess första dar
Du ger den gode Herden uti förvar.
i lugna hem du samlar de späda arma,
som sakna modersvården, den ömma, varma.

För plågans många offer du bygger hus,
där systrar vänligt tjäna och sprida ljus.
Med varsam hand de vårda de djupa såren,
och deras solblick torkar den bittra tåren.

Du byggt mång' lärdomshärd åt vårt svenska folk,
för kunskap och för sanning en trogen tolk.
Och Sveas strödda barn skall du än församla
kring deras stora minnen, de kära, gamla.

För dem, som hafva hunnit till ålderns dar
och ingen vid sin sida i lifvet har,
en fristad du bereder i ljus och lycka, —
som egna hemmet är det, de gamla tycka.

Här dväljas de i hemfrid, i skymningsro,
och ingen dem förmenar en barndomstro,
Och sina kära psalmer de här få sjunga,
här trycker dem så föga all dagens tunga.

Haf tack, min barndoms kyrka, bred ut din makt, —
af allt, hvad du har verkat, jag litet sagt!
Ett folk du också äger af rätta slaget,
med äkta svenska kynnet och hjärtelaget.

LIFSFRÅGOR.

Ack, huru hastigt vår tid i skuggornas dälдер försvinner,
liksom en döendes suck, liksom ett stjärnskott i skyn.
Glödande ros, som oss fägnar med doftande vällukt,
skall inom kort falla af, vissen och blek, från sin stam.
Barnet, som jollrar så gladt, skall snart ibland grafvarne
famla,

Förrän det kvällats re'n hasta mot skuggornas hem.
Bortom den strålände dag sig breder den töckniga natten,
lifvet en flyttfågel är långt ifrån paradisgård.
Anden ej finner hem i jordens kyla och mörker,
irrar på villande väg, skild från sitt fädernebo —
Ensamma dufvan lik, förgäfves på ödsliga vatten
spanar han vida omkring efter en leende strand.
Skall han väl komma en gång likt tröttade dufvan från
arken

hem ifrån stormig våg, där ej ett näste han fann?
Skall han, frälsad och säll, som en öknens törstande pil-
grim

finna en källa så klar där uti palmernas lund?
Skall han lik seglaren nå från farlig seglats på hafven,
bärgad på spillrorna än, hägrande San Salvador?

Finns det en väg från vår töckniga jord genom tvifvel
och mörker,
som leder fram till den himmelska, eviga stad?
Finns här väl den, som så huldt kan skydda det värnlösa
lammets,
locka till fadersfamn än mildt den förlorade son?
Leda de villades fjät på stigar, dem världen ej känner,
tala det tröstande språk, himlens förklarade ord?
Åren så hastigt fly hän; vi ängsligt spörja hvarandra:
Finns väl för anden ljus? Finner han lycka och ro?

PÅSKTONER.

Den sista flingan nyss i tårar dog,
då vinterstormen öfver nejden drog,
och vårluft tränger till mitt tunga sinne
och gifver mod och gör det blidt därinne.

Då blomman knoppas i den låga dal,
och fågeln jublar uti rymdens sal,
den glada sången, ack, så väl jag känner,
och jag och blomman äro gamla vänner.

Då bäcken strömmar fri mot hafvet ner,
det blir, som vore jag ej bunden mer.
Då nyfödd grönska skönt mitt öga gläder,
det är, som i en bättre värld jag träder.

Och nog jag vet, att blomman snart skall dö
och grönskan gömmas af den hvita snö,
men ändå sjunger jag, att skön är världen,
då vårsol strålar öfver lefnadsfärden.

Och nog jag vet, att sången tystna skall
och vågen fångslas utaf boja kall,

men dock jag skall mitt sälla hopp besjunga,
min tro på lifvets vår, den ständigt unga.

Ett land jag vet, med evig, solljus vår,
dithän min bön, min varma trängtan trår,
och när det skymmer här i jordens dalar,
då tändas ljusen i dess höga salar.

Där växla icke lif och död som här,
den fattige är ej föraktad där.
I hoppets land där äro alla lika,
de äro lyckliga och äro rika.

Hvar finns då detta sälla lyckoland,
hvar höjer sig dess sköna, trygga strand?
Är det kanhända blott en vacker sägen,
en hägring uppå tunga lefnadsvägen?

* * *

Du vandringsman bland jordens larm och strid,
kom med till *Betlehem* i julens frid,
då öfver krubban änglasången klingar,
och rymden fylls af sus från hvita vingar.

Kom med till *Golgata* den långa dag,
då Lammet blöder under vredens slag,
och hylla Konungen i törnekrona, —
Han ger sitt lif att världens synd försona.

Kom med till grafven uti *påskens* väkt,
då hvarje hopp hos vännerna är släckt,
och gläds, att lifvet öfver döden vunnit,
att Mästaren ur grafvens djup försvunnit.

Kom med, då Tomas honom skåda får,
där tviflande han tyst och sluten går;
och när dig mörk och tom syns hela världen,
låt den förklaras utaf *himmelsfärden*.

Så kommer det helt visst för dig en vår,
en lifvets dag, som ingen växling når,
då du får hasta i den vännens armar,
som huldt förlät och mildt sig än förbarmar.

Det är vår tröst, då glädjens dag är all,
vårt sälla hopp i pröfningarnas svall,
och som en hälsning ifrån fadershuset
det leder hem ur villorna i gruset.

SVENSK-AMERIKANENS JULOTTA.

Det var uti den stora stad i frostig morgonväkt,
då flärdens öfvermätte son till sist sin lampa släckt.
Kring gatorna for stormen vildt med hög och hotfull
sång,
och kalla drifvor lade sig i vinternatten lång.

Där stod i stadens utkant då ett lågt och ringa hus,
men ur dess fönster lyste det af många klara ljus.
Är det en fest, man firar här? Har glädjen glömt sig
kvar,
se'n han, af vin och njutning trött, palatsen flyktat har?

Ack, se! där tändas hundratals af dessa klara ljus
och liksom bjuda oss en hamn från färdens storm och
brus.

Längs hela gatan skimra de och visa vägen klart,
där genom storm och köld och snö de stråla underbart.

Ack, det är svenskens juleljus, som tändts i fjärran land
att hälsa från de flydda dar på hemmets dyra strand!
Då i den ring, kring granen slöts, hvarenda länk var kvar,
och julens rena barnafrid i hvarje hjärta var.

Och denna väg af ljus går fram till signadt tempelrum,
som reser sig i stilla glans ur natten, kall och stum.
Och skarorna sig samla där från nejdens hela rund
att sjunga julens sköna psalm: "Var hälsad, morgon-
stund!"

Det finns en himmelsk kraft däri, som lockar ögats tår,
som öppnar fridens stängda port, som läker hjärtesår,
som säger till förloradt barn, att allt är godt igen,
att än förlåtelse kan fås, ja, hela himmelen.

Hur härlig ljud ej denna psalm i morgonvåktens frid,
den tystade hvart hjärtas slag — därute stormens strid,
och juleljusen fingo ock en skär och sällsam glans,
det blef, som i vår dunkla värld dock mycken lycka fanns.

Och ifrån prästens vigda mun ett ljufligt budskap flöt
om stjärnan, som från Betlehem sin blida stråle göt;
om barnet, som på krubbans halm dock härskarspira bär;
som, född utaf en jordisk mor, dock himlens herre är.

Och mödans händer knäppte sig vid detta varma tal,
och uti suckar löstes opp så månet hjärtekval.
Och mången bön så ödmjukt steg från länge hårdnadt
bröst,
att Jesusbarnet måtte ge förlåtelse och tröst.

* * *

Och ljusen släckas, det är dag, snart skaran skingrad är,
men hvar och en från templets famn ett fagert minne bär.
Och år från år vi fira så, vi folk från nordanland,
vår gamla kära svenska jul uppå en fjärran strand.

VID EN KYRKÖINVIKNING.*

Så många röster höras på flärdens marknadstorg,
som lofva ro och lycka, men ge blott kval och sorg
åt mänskobarnen, stapplande i gruset.
Och lefnadsdagen vore helt visst båd' arm och skum,
om icke till oss kommit ett evangelium
från honom, som är själf det sanna ljuset.

Här byggde han sin kyrka, han skänker här sin ro
åt vilsna barn, som komma i ödmjukhet och tro,
och ingen skuld dem mera skall fördöma.
En hann från otrons vågor så huldt han bjuder här,
vår längtan här han stillar, sin tröst han oss beskär,
här nådens flöden ymnigt till oss strömma.

Här få vi honom skåda uti hans korsgestalt,
som för ett ödmjukt hjärta har blifvit störst, ja, allt,
vår frälserman med genomstungna handen.
Vi höra här hans stämman i heliga advent,
hvars kärlek vi så ofta i våra hjärtan känt,
den gode herdens, han, som lossar banden.

Den törstande han räcker en lifvets dryck så klar,
för själarne, som hungra, ett lifvets bröd han har,
den fattige blir rik med Gud och ordet.

Här sträcker han mot alla sin öppna herdefamn,
förlorad son, som sörjer, han ropar här vid namn,
för alla finns det rum vid nådebordet.

Hit får den trötte komma med tunga bördors tal
och hvila sig i skuggan af helgad tempelsal,
lik öknens pilgrim under palmers krona.
Och här vid Babels älfvar ej alltid blir det gråt,
då vi vår skuld bekänna och bedja vårt: "Förlåt!"
snart lofvets ljud skall varmt mot hvalfven tona.

Och här skall Herden sluta små lammen i sin famn
och ge med dopets löften åt dem sitt stora namn
och bli en himmelsk vän, som aldrig sviker.
Och då, i lifvets vardag, vid signad altarrund
de gifvit sina löften den första nattvardsstund,
hans gode ängel ej ifrån dem viker.

Och hit skall bruden komma sin stora lyckas dag
med myrtenkrans i håret, uti väninnors lag
och vid hans sida, som sin tro hon skänker.
Hur ljuft det är att taga vid nådens altarfot
af trogna, vigda läppar välsignelsen emot!
En sällhetstår i klara ögon blänker.

Och här vi skola samlas omkring den svarta bår,
där den i helig tystnad i koret blomhöljd står,
att med en kallnad hamn till grafven tåga.
Ack! kanske är det bruden, som redan har gått bort,
ty jordens lycka blommar för mången, o, så kort,
och blott en pust kan släcka lifvets låga.

Och här skall otrons hjälte mång' kraftig maning få
att lämna sina synder och ut ur lägret gå
och taga dräkten på med korsets märke.
Och fast han trotsigt brutit mot lagens stränga bud,
skall ordet han dock höra om en barnhärtig Gud.
O, nådens lif i hårdnad barm det verke!

Hit komme den som stapplar vid stafven, grå och tung;
det var hans fäders kyrka, då han en gång var ung,
och vid dess altare sin tro han gifvit.
Se'n har han kastats vida på lifvets haf omkring,
sin barnatro han glömde, han trott på ingenting,
men nu för tungt det dock i världen blifvit.

Och till en fallen Petrus skall Herren här ge nåd
och Tomas, han som tviflar, få se Guds kärleksråd,
Johannes bida få vid Mästarns sida.
Och barnet skall få lära i trogen modersfamn
att älska och tillbedja det gamla Jesusnamn,
som här lofsjungas skall i väkter tida.

Och när mot jul det lider och stjärnan rinner opp,
som sprider öfver jorden sin glans af himmelskt hopp
från dunkelt hvalf i fjärran österlanden,
vi tända julljus klara uti vår tempelsal,
och krubbans Barn vi hylla med jubel utan tal,
då blir det helgefrid och fröjd för anden.

O Mästare, o Konung, din boning bland oss tag,
det är den bön vi bedja vår stora högtidsdag,
och tag oss mot vid nådens bord, det rika.
Och då vi komma samman på detta vigda rum,
må städse till oss ljuda ditt evangelium!
För fridens ord må jordens oro vika.

VID AFTÄCKNINGEN AF EN ALTARTAFLA.*

Jag kom från templet uti ottetimma,
då juleljusen brunnit sakta ned,
men sedan har så huldt mig följt en strimma
af stjärnan, som från Betlehem såg ned.

Och gick jag vilse och blef trött af färden,
och andens fiende sitt offer slog,
då var det som ifrån den högre världen
de vise männens stjärna mot mig log.

Hon sken som modersblick för mannens sinne,
som hemmets ljus på fjärran, stornig våg.
Och det blef lugnt i mitt försagda sinne,
då åter krubban och dess Barn jag såg.

* * *

Från Betlehem och ifrån änglasången
jag gör en vallfärd genom Kidrons dal,
dit Mästaren har gått för sista gången
i högtidsnatten, skymmande och sval.

Jag träder in i örtagårdens gömma
bland blomsterdoft och drömmande mystik.

En stilla ro känns till mitt hjärta strömma,
naturen slumrar uti fägring rik.

Men tyst, hvad hör jag i den stilla stunden?
en mänskas jämmer, tunga suckars ljud.
Är det en fånge, uti bojor bunden,
som klagar för barmhärtighetens Gud?

Men, ack, hvad ser jag? Uti stoftet ligger
min Mästare, han ifrån Nasaret,
och på sitt ansikte om miskund tigger
utaf sin Gud. Hur skall jag tyda det?

Han beder länge, och i tunga droppar
en blodsvett pärlar från hans panna fram.
Då går en darrning genom blad och knoppar;
den skälfver, oljotrådets starka stam.

Han reser sig och söker sina vänner,
den lilla skyddsvakt, som ej vaka kan.
Förgäfves, knappt en Petrus honom känner,
i slummer trenne gånger han dem fann.

Och kalken tömmes. Än i stoftet kvider
den ende rene, som bland människor gick.
Och himmelen är sluten, då han lider,
o, hvilken ångestkalk han tömma fick!

* * *

Jag ser tillbaka på den godes bana,
se'n från sitt hem i Nasaret han går.
Jag följer med till bröllopet i Kana;
med synderskan i Simons hus jag står.

Jag honom hör, då ordet han förkunnar,
som ännu ingen annan på vår jord.
Med några bröd han mättar tusen munnar,
och uti öknen dukar han ett bord.

Den blinde, som i trasor satt vid vägen,
han fick sin syn, då Mästar'n drog förbi.
Den arme lame — det är ej en sägen —
sprang upp från sängen som en yngling fri.

Så många syner skymta för mitt öga
från Nains bår och från Betaniens tjäll,
från Tabors ljusomhvärfda höjder höga
och påskalammets sista högtidskväll.

Den kärleksfulle nu jag finner åter,
hvad har väl honom böjt i stoftet ner?
Det är för mänskorna han bittert gråter,
det är för sina fiender han ber.

Då uti ljus en ängel kommer stilla,
en skär gestalt i tålamodets skrud.
Han är ej blott en flyktig, vacker villa:
för smärtans man han är ett segerbud.

Och snart han reser sig med ädel hållning.
hans väg är klar, det finns ej dunkel mer.
Den stundar nu, hans trognas hemska sällning,
och Judas snart han vid sin sida ser.

* * *

O, Mästare, här i vår tempelboning
vi hylla, stapplande, ditt stora namn.
Vi höra här ditt ord om full försoning,
från världens stormar bjuds oss här en hamn.

På konsten trycke du din helga stämpel
och lede sångaren till diktens brunn.
Din kärleks död, ditt ädla lifs exempel,
de helge orden från den vises mun.

Och då vi ödmjukt mot ditt altar blicka,
o, Mästare, oss bjud till nattvard då,
och låt oss af din ljufva kalk få dricka
och af det helga brödet äta få.

I vårt Getsemane, då själen lider,
hvad är vår nöd mot din, hvad är vår tår?
Men trösta oss i våra heta strider,
i själavåndorna, dem du förstår.

HÖGTIDSMINNEN.

I.

Vid minnets öppna tempelport jag står
i skön och aningsdiger högtidstimma,
och till mitt hjärta varmt en hälsning går
från hvarje sken, som syns ur dunklet glimma,
från strålände och vackra stjärneljus
där uppe i det stora fadershus.

Det blir så tyst uti den helga stund,
då dagens sorl liksom en suck försvinner,
och goda änglar göra huldt sin rund
till jordens tjäll, då *julens* stjärna brinner.
På glänt hon öppnar sig, min hjärtedörr,
jag har ju hört de kära röster förr.

Min barndoms ängel, sorgsen men dock blid,
så stilla nalkas efter långa åren,
och har som förr i svunnen, lycklig tid,
det hulda hoppets genie i spåren.
Och hjärtats högtidsrum för dessa två,
stå väntande, då nu de klappa på.

Och ljus jag tänder i mitt skumma tjäll,
en doft jag känner som från granar friska,
och i den långa, minnesrika kväll
mång' väna röster till mitt hjärta hviska.
Det var för mig en jul, jag minns den nog,
en lycklig jul en gång i nordanskog.

Mig lockade ett fjärran sagoland;
och bort jag drog från hemmets kära ställen,
men, jagad af min känslas starka brand,
jag skyndar hem ändå på julekvällen,
och tanken bär mig på sin snabba flykt
till låga hyddan, som min fader byggt.

Jag ropar högt de forna vänners namn,
som jag dem minns, då jag drog ut i världen.
Ack, finns ännu för mig en trogen famn,
som ej har villats af den fala flärden?
Får jag som barn, då julens klockor slå,
i tidig morgonväkt till templet gå?

Han ligger där, den vackra tempelgård,
så hög och strålande, på vigda kullen
bakom en ringmur utaf vård vid vård
med deras namn, som sofva sött i mullen.
Och klockor mana klart: Kom hit, kom hit!
så sällsamt skönt utöfver nejden hvit.

Kom hit, du vandrare, från töcknig stråt,
som ofta vilse på din färd har farit.
Kom hem och bed ett innerligt förlåt,
du, som så långt och länge borta varit.
Kom hit och sjung din barndoms julepsalm
om Jesusbarnet där på krubbans halm.

Kom hit, du vandrare, det manar än.
Hvad har du väl uppå din irrfärd funnit?
Har du ej glömt din bäste barnavän?
Och falska julljus på din väg ha brunnit.
Gå med till krubbans barn, gå med i dag,
då du förnimmer änglavingars slag...

Så tala rösterna i kvällens frid,
och underligt de tränga till mitt sinne,
och säll jag glömmer lifvets heta strid,
då hemmets julljus stråla för mitt minne.
Det smyger sig i ögats dunkla vrå
en fuktig glans, då julens klockor gå.

2.

Vinterns hvita drifva smultit, ängen lyste dunkelgrönt,
bäcken sorlade i dalen, lifvet log oändligt skönt,
genom nejden klungo klara tempelklockors djupa slag,
bjudande till Mästarus möte skarorna på *påskens* dag.

Vårsol glänste öfver kullen, där vi byggt de dödas stad,
Där vi under torfvan gömde våra kära, rad vid rad.
Sabbatsfrid för mattadt sinne, jäktad själ en stilla hamn
bjöd os kärleksfullt därinne i det gamla templets famn.

Första psalmen re'n förklingat, då en främling tyst kom
in,
dröjande längst ned vid dörren, liksom tveksam i sitt
sinn'.

Väl var klädedräkten sliten, ögats glans fördunklad var,
men hans skick förrådde ändå genomlefda lyckodar.

Åter brusade från orgeln påskens underbara bud,
hälsande från lifvets furste, kallande till lifvets Gud;
och från korets altartafla såg den gode herden fram,
bärande på hulda armar hjordens vilsekomna lam.

Och den obekante följde af predikan hvarje ord,
talet om en evig kärlek på en mörk och fallen jord,
om de bräckta grafvens länkar och det sälla lifvets land —
död i lifvet, lif i döden, underligt hon sammanband.

Då sitt amen prästen sade, satt den obekante kvar.
Högt dock nu sitt hufvud bar han, och hans blick var
djärf och klar.

Sedan reste han sig sakta och försvann i dörren tyst,
Innan ännu öfver folket varmt välsignelsen var lyst.

Hvem han var, det visste ingen, främling som han kom
han gick,
men, likt fordom en gång Tomas, Mästaren han möta
fick,
se den genomstungna sidan, genomborrad hand också,
höra rösten utaf honom, som han länge tviflat på.

Hvad det dock är godt i lifvet, att det finns en sådan
hamn!

Huru skönt det är i döden, att få tro på detta namn!
Och då lifvets gåtor hopas och hvar mänskoko kraft är svag,
ger det mot att hoppfullt bida mänsklighetens påskadag.

3.

På minnets blad har skriften bleknat re'n,
liksom om hösten löfvets grönska sviner,
men på dess hvalf ännu i kvällen sen
ur mörka moln mång' fager stjärna brinner,
och i dess tysta, höga tempelgård
jag tyder runorna på vård vid vård.

Och när jag vill, jag ser det låga tjäll,
där mina lugna barndomsdagar flydde.
Jag minns, hur trasten sjöng i sommarkväll,
och hur jag, drömmande, hans toner tydde.
I långa år jag ströfvat kring, men än
jag aldrig se'n har hört en sång som den.

Jag minns, när döden steg inom vårt hus,
den första gången tvenne måste följa:
En liten pilt med blick så ren och ljus,
hvars minne tidens dunkel ej kan dölja,
och så en äldre bror. I samma bo,
de vigdes båda två till griftero.

Jag ser en dag, den första *pingst* det är,
som än jag minnes sedan långt i världen.
På fästets hvalf står solen, varm och skär,
och strör sitt glitterguld på blåa fjärden,
och löf och blommor dofta i vårt tjäll,
där ljuset alltid stod i julekväll.

Jag läser allvar i min faders blick,
det glänser tårar i min moders öga,
och då jag tvekande ur stugan gick,
mitt hjärta fylldes utaf känslor höga.
Därute ljödo tempelklockors ljud
så manande till tro på lifvets Gud.

Och snart jag blyg ibland kamrater står
framför den blomsterkrönta altarrunden,
och huru ödet skiftar än, dock går
utur mitt minne aldrig denna stunden,
ty det var lycka uti barnets tro,
och det var frid och stilla, ljuflig ro.

Jag minns, att psalmen ljud så underbar,
då den till nattvardsbarnen särskildt ställdes,
och huru rördt det späda hjärtat var,
då mången förbön för de unga fälldes.
En sällhet spordes, som ej sägs med ord,
då skaran trädde fram till nådens bord.

Se'n gick jag snart i vida världen ut,
och skilda öden pröfvade på vägen.
Så blir det nog alltjämt till färdens slut, —
ett lif af växlingar i möda trägen.
Men då jag ensam får en högtidsstund,
jag stilla minns min barndoms altarrund.

VID EN ORGELINVIGNING.*

Han ensam gick i främmande stad
och tänkte på hemmet kära,
där än han sig kände sorgfri och glad
med vänner och fränder så nära.
Han såg bland björkar i sol och ljus
sin barndoms heliga tempelhus,
vid altaret han sig böjde,
då orgeltoner sig höjde.

I världen han kastats vida omkring,
han lydt förföriska vänner
och säger sig nu tro på ingenting,
fast längtan i hjärtat han känner.
Han lefver sin dag vid mödans hård,
ej mera han trifs i lastens värld,
men kvalet i själen plågar,
och hjärtat frågar och frågar.

En osynlig makt kan leda vår gång,
då minst vi det själfva ana.
Hvad är det? Han hör så gammal en sång,
Från en kyrka vid vägen mana.

Där tonar koralen hemifrån,
som västansuset, som tordöns dån.
Och då blir han vek i sitt sinne
af orden, han hör därinne.

“O, huru ljuflig är
din boning, Herre kär,
ditt tempel och din kyrka,
där sig min själ får styrka
samt all din godhet prisa
och med ditt ord sig spisa.

Min själ stor längtan har
och glad sin tillflykt tar,
till dina helga gårdar,
där dina barn du vårdar,
där de, i dig förnöjda,
sig af din kärlek fröjda.”

Så ljödo från orgeln koralens ord
till främlingens trötta sinne.
Som gamla bekanta från hemmets jord,
de stodo för dunkelt minne.
Och längst bort vid dörren han sätter sig ned,
när prästen läser och ödmjukt ber.
Då syndabekännelsen göres,
en suck från främlingen höres.

Det ligger en kraft i den gamla koral,
som sprungit ur folkets hjärta
och sjungits af släkten i tusental
i glädje, men också i smärta.
Den faller som lag på hårda bröst,
men skänker åt ångern ljuflig tröst
och kallar till himmelska härden
förvillade barn i världen.

Se'n hör han med vördnad sin barndoms tro,
från altaret varmt den sades.
Det blef, som om svalan funnit ett bo,
ett töcken för blickarne lades.
Och än från orgeln en psalm han hör,
då tystnar sorlet därutanför.
Han minnes de välkända orden
från templet därhemma i Norden:

“O Gud, all sannings källa,
jag tror ditt löftes ord,
hvad du har sagt skall gälla
I himmel och på jord.
Åkalla mig i nöden,
så får du hjälp af mig!
Ja, Herre, intill döden
vill jag åkalla dig.

Och hvad mitt hjärta beder,
det vet jag, att du hör,

och hvad mitt väl bereder,
det vet jag, att du gör.
I nödens högsta smärta
din hjälp mig närmast är.
Jag vet, att på ditt hjärta
du mina sorger bär."

Då psalmen har tystnat, predikans ord
en väg sig till hjärtat sökte.
I främlingens bröst en oro vardt spord,
som hastigt till fruktan sig ökte.
Och fattig och arm han stod för Gud,
han brutit hade hvartenda bud.
Hvad skall väl jag, syndare, göra,
som kan mig till Herren föra?

Till Herrens måltid man dukat i dag,
och budet gällde för alla.
Du fallne, kom hit, och du, som är svag,
den himmelska rösten hörs kalla.
I dag, du bjudes, i dag kom fram
till offerlammet på korsets stam.
Hvi skulle du borta vara
bland glupande ulfvars skara?

Och åter från orgeln en skön koral
i tempelhvalfven hörs tona.
Den vittnar om Sonen från himlens sal,

som kan våra synder försona.
Så ljuft det kännes i sorgset sinn',
då sången manar: Kom fram, gå in!
Hvem mände väl tåren hämma
för denna himmelska stämma:

Af helig längtan hjärtat slår,
min Jesus jag till mötes går.
Ack, låt mig se och smaka här,
hur ljuflig du, o Herre, är!

Jag hörde rösten af ditt bud,
jag följer nådens glada ljud;
och fram jag träder nu för dig,
förskjut ej mig, förskjut ej mig!

Du har ditt budskap till mig sändt,
du har mitt öga till dig vändt.
Jag klappar, rädd, med blygd och kval
På dörren af din bröllopssal.

Fast jag så mycket ondt har gjort,
som är inför din tron förspordt,
likväl jag dristar fram till dig.
Förskjut ej mig, förskjut ej mig.

Han vågar sig fram, — den siste han var —
så sällsamt hörs orgeln tona.
En lefvande spis för honom fanns kvar,
det blod, som hans synd kunde sona.

Den dag går aldrig utur hans håg,
då han i nattvarden Mästar'n såg
och utaf de härliga ljuden
sig kände kallad och bjuden.

Nu vandrat han har i dagar, i år
på vägen mot fadershuset.
Ej sorgsen och tryckt han numera går,
ty nu går hans färd emot ljuset.
En fristad han har vid vägens rand,
där psalmer ljuda från hemmets strand
som förr uti barndomens kyrka,
och där får sin Gud han dyrka.

4. Sånger vid båren

T. N. HASSELQUIST.*

Och Döden mönstrade vårt led,
han såg på gammal, såg på ung:
hvem skall hans lie hugga ned,
ack hvem?
Det stundar sorg så tung.

Jag ser en man med silfverhår,
en reslig kämpe, stark och god;
längst fram i ledet trygg han står, —
en blix!

Och det är spilldt, hans blod.

Men resenären fällt sin staf,
och krigaren sin krona fått,
och seglaren från stormigt haf
i land
på hemmets mark har gått.

* * *

Du slumrare med silfverhår,
sof godt uti ditt tysta bo.
Snart kommer Gud med blom och vår
och smyckar dödens ro.

Haf tack för dagens trägna id,
för nattens varma tår och bön,
för sår, du fått i livvets strid,
för mycken möda utan lön.

För tro och allvar utan svek
haf tack, du gamle hedersman;
För mannaprof i stormens lek,
för trofasthet, då striden brann.

Ditt minne uti arf skall gå,
från släkt till släkt ej plånas ut,
ditt namn i våra häfder stå,
en stjärna klar, till tidens slut.

HILMA J. NYSTRÖM.*

Det var högtidsdag i Sion, och från stadens svenska tjäll
kommo skarorna till templet uti vårlig söndagskväll.
Fädrens psalmer varmt vi sjöngo, knäppte händerna till
bön,
ödmjukt böjande vårt hufvud uti andakt, djup och skön.

Lifvets bördor, heta strider glömdes i den helga stund,
då vår tanke gick på vallfärd hän till minnets tempellund.
Fädrens andar till oss talte mäktiga och höga ord,
oss, som ännu måste dväljas på förgänglighetens jord.

Djärft blef deras saga tecknad, sången mången hälsning
bar
från det fosterland därofvän, som i växlingen är kvar
och i lifvets högtidsstunder gjuter hoppets lyckoglans
på en jord, där utan himmel aldrig någon sällhet fanns.

Rörd jag minns den sköna sången: Sions fånge lösas
skall,
som en drömmande han varder, då hans bojas dag är all.

Det låg längtan i den sången, hoppets längtan dock det
var,
som då vandraren till hemmet blott har några stunder
kvar.

Några stunder! Blek hon sofver. Våren re'n har bytts i
höst,
de stå öde, hemmets salar, det är tomt i makens bröst,
och därute stormen kastar lundens gula, torra blad.
Slut är sommarns vackra saga, tystnad sångaren, som
kvad.

Några stunder! Tyst hon slumrar, hon som sjöng vår
julepsalm,
sjöng på påskens ljusa morgon om den hvita segerpalm,
Hon som smekte brudens sinne med de glada toners ljud,
sjöng till ro vår bittra smärta, då oss döden sändt sitt bud.

Hon, som uti herdetjället bjudit oss en fridfull hamn
och mång' irrande och modfälld kallat med ett vänligt
namn,
nu hon hvilar, stoftets börda tyngde henne ned till slut,
i en krossad makes armar fick hon stilla kämpa ut.

Det är högtidsdag i Sion, men uppå den svarta bår
lägga vi vår sista blomma, vattnad utaf sorgens tår.

I det tempel, där hon tjänat, smycka vi en lycklig brud,
men det är i dödens svepning, ack, det är i grafvens skrud.

Du, som fattat lifvets allvar, känner du ej grafvens frid?
Slut på plågan, oron, sorgen, slut på tidens storm och
strid.

Vandraren har hunnit målet, seglaren sin sälla hamn,
Sions fånge frihet funnit, sjuka barnet moderns famn.

Snart därute, där vi gömma våra kära, rad vid rad,
sveper vintern sina drifvor öfver fridlyst dödens stad,
men en änglavakt vid grafven sedan påskens första väkt
skall förkunna än, att stoftet är med själfva lifvet släkt.

Det blir högtidsdag i Sion, ej i sorgens hus som här,
nu vår sång är full af vemod, jubel den skall blifva där,
dit de mana, andens röster, dit vår varma längtan trår,
hän till hoppets lyckostränder, frälsningens San Salvador.

I en ringa tempelhydda ej vi mera mötas då,
klagande med krossad fader och med moderlösa små.
Då ha Sions fångar vunnit, sista bojan kastats af
i den värld, där tår ej faller, där det ej finns död och graf.

CARL A. SWENSSON.*

Då i lifvets tunga pröfvostunder,
hjärtat sörjer utan tröst och ro,
och då höst det blir i hoppets lunder,
och i mörka tvifvel byts min tro,
det är ljuft, när själens strängar röras
likasom utaf en ängels hand
och att få på helig vallfärd föras
hän till sångens ljusa, sköna land.

Ack, så underbart i detta rike!
Sorg blir sång och klagan jublets ljud.
Hög och låg bli där hvarandra like,
saknaden är klädd i hoppets skrud.
Intet hat i detta rike finnes,
blid och ädel sångens ande är,
och det goda och det stora minnes
och den modige han prisas där.

* * *

Som en blixst från ljust och klarblått fäste
kom det dystra budet västerfrån,
att den starke, modige, den bäste
återlämnat lifvets korta lån.

Kallelsen till uppbrott honom nådde
fjärran ifrån hem och ungdomsbrud.
Några timmars kamp han blott förmådde,
är det korta, tunga sorgens bud.

Och jag hör en klagan när och vida,
Svensk-Amerika i tårar står:
Höfdingen har fallit vid vår sida
är det budskap, genom landet går,
medan öfver västerns vida slätter
han, den döde, sista resan gör
mot det hem, där under smärtans nätter
blott hans käras bittra gråt man hör.

I hans hem, den vackra svenska staden,
man sig reder till en sorgefest.
Ung och gammal där jag ser i raden,
men jag vet ej, hvem som sörjer mest.
Men mig tycks att allas ögon tåras,
då den fallnes kända drag man ser.
Saknad blott bland skarorna kan spåras,
då med blottadt hufvud tyst man ber.

O, Betania, väl må du klaga,
att vid altaret hans plats är tom,
som med kärlek kunde skaror draga
till din gamla lugna helgedom
och som lifvets bröd så gärna skänkte
åt de hungrande uti din vård
och med nådens arladagg bestänkte
plantorna uti din örtagård.

Och, I unge uti skolans salar,
eder vän har sagt ett långt farväl,
och ej mer hans rörda stämman talar
lystringsord för både kropp och själ,
men hans skapelse ej skall försvinna,
den har vänner nu och den har bröd
och skall högre på sin bana hinna, —
stiftarns minne blifva skall dess stöd.

Svensk-Amerika, väl vi må sörja
honom, som i mannaår gick bort,
väl vi må i undran stilla spörja
hvi hans verkningsdag dock blef så kort,
hvarför han, som djärft och manligt tydde
tidens frågor utaf skilda slag
och hvars stämman vän och ovän lydde,
slutade så fort sin arbetsdag.

Slumrare uti det låga tjället,
där du mången vigt till hvilans ro,
väl jag minns det tysta, helga stället,
där du nu fått själf ett stilla bo,
och jag ser, hur tusen skola komma,
minnas än välsignande ditt namn,
bära tacksamhetens blyga blomma,
läsa runorna i vårdens famn.

Många minnen hägra för mitt sinne
från de längese'n försvunna dar,
och din höga bild står för mitt minne
lika vacker, tjusande och klar.
Och mitt rörda tack jag ödmjukt stammar
uti dessa sångens enkla ord
mot det land, där stjärnegatan flammar,
där din ande dväljs hos ljusets Gud.

NILS MANNOW.*

I dag kring hela vårt vida land
från nordens isar till golfens sand
med fång af blomster går folket ut,
där kämpen drömmer i ro till slut.
Kring sönderskjutet men stolt standar
jag ser dock ännu en skara kvar
af veteraner från Lincolns dar,
från Grants och Vegesacks hjältelag.

En veteran jag ock skådar här,
men svärd han ej vid sin sida bär.
Ej städer brunno, ej flöt där blod,
där denne kämpe i ledet stod.
Men han vann segrar på fredens sätt
för ljus och sanning och mänskorätt.
Det fria ordet, det var hans sak,
ej mord och flammör och vapenbrak.

Den kampen också blir dyr till sist,
nu har hans öga sin stråle mist.
Då röster kommo från skuggors hem,
han måste lyda och följa dem.

Och pennan föll ur hans trötta hand,
och väntanstiden blef lång ibland,
men det var hvila och stilla ro
hos barn och maka i hemmets bo.

Där dödens pil satt sin udd, det sved,
och dagen sakta mot kvällen led,
med mod dock såg han mot dunklet fram,
som fordom viking från drakens stam.
En hemlighet ju vår lefnad är,
som ännu ingen har tolkat här.
För ljusets kämpe dock fagert står
ett fjärran soligt San Salvador.

Haf tack, kamrat, tack för trogen vakt,
till sista hvilan vi nu dig lagt.
Din stol är tom vid vårt arbetsbord,
ack, fattig saknaden är på ord!
På lifvets kamp följer fridens lön,
i frid du hvile, det är min bön.
Tag mot den ringe kamratens gärd,
hans enkla ord vid din sista färd.

JOHN A. JOHNSON.*

Så snabbt det kom, det dystra bud,
som löfvets fall i kulen höst.
Ett hopp sig klädt i svepningsskrud
i själfva folkets bröst.

Och tomt det känns, då han går bort
i sina bästa, skönsta dar.
O, hvarför blef hans dag så kort?
Blott tystnad är mitt svar.

Och, obeveklig, döden går
och samlar in sin ädla skörd
i mulen höst, i solljus vår,
af ingens klagan störd.

För barnet vid dess moders hand
och gubben vid dess nötta staf,
på hvarje ort, i hvarje land,
han reder tyst en graf.

Och mannen, som från maktens höjd
i lust och lycka lifvet ser,
och mödans slaf, i stoftet böjd,
ett torftäckt tjäll han ger.

Kort var din dag, af mänskor mätt,
du folkets ädle, store son,
du höfding utaf nordisk ätt
från landet fjärranfrån.

Din blida själ, ditt vackra lif,
din klara blick på tidens gång,
ditt lugn i stundens storm och kif
ha rört mig mången gång.

För guld och vinning aldrig fal,
du köpslog ej om mänskors väl,
klart stod ditt mål. . Varmt flöt ditt tal
ur djupet af din själ.

Jag drömde, att du stod en dag,
en andre Lincoln, hög och stor,
men Han, som skrifver ödets lag,
i töcken för oss bor.

Och nu med höstens gula blad
min enkla gärd jag lägger stum
vid porten till din hvilostad
på dödens vigda rum.

Ditt minne för min syn skall stå
i tidens dunkla, korta nu.
Hur skönt som du att verka få,
att segra såsom du!

JOH. A. ENANDER.*

Af höstens kyla re'n en fläkt mig hinner,
det gula löfvet prasslar för min fot,
och sommarns lif därute snabbt försvinner
vid stormars och vid skurars dystra hot.
Förgängelsen med sina färger målar
naturens fria, höga tempelsal,
ej blomman mera i sin färgprakt prålar,
och sångarna ha tystnat i min dal.

Då når mig budet: Veteranen somnat,
var kvällen lång, det blef dock natt till slut,
och lifvets pulsar ha för alltid domnat,
se'n sista droppen utaf blod spillts ut.
Han var en riddare med ädel klinga,
och gamla Sverige glömde aldrig han,
ve den, som sökte att dess folk förringa,
hos honom han ett manligt motstånd fann!

Så väl jag minns den resliga figuren,
när ljud han äskade och höll ett tal,
hur då hans stämman, utaf välljud buren,
oss tvang att lyssna, med och mot vårt val,

hur från katedern Sveriges språk han tydde,
Åt nordens saga gaf dess gamla klang.
Och nya tolkningar ej honom brydde,
men äkta malmljud från hans läppar sprang.

Och då han bjöd oss in diktens lunder,
fast detta ej så ofta var hans sed,
vi följde gärna, det blef högtidsstunder ;
han kunde lystra, han, de spridda led.
Ren var hans penna, klar och tankediger,
det slippriga hos honom ej fann rum,
och då man stoftet nu åt grafven viger,
skall cynikern invid hans bår stå stum.

Ej var han utan fel, det säges gärna,
och storhetsdrömmar drömde äfven han,
men öfver griften lyser hoppets stjärna,
så klar, som förr den i hans ungdom brann.
Om det blef mörkt ibland i kvalens timma,
sin barnatro åt hånet ej han gaf,
och det skall ljusna bortom tidens dimma,
och där skall stå en ängel vid hans graf.

LUDVIG HOLMES.*

Vi möttes uti unga år,
och redan då din lyra klang.
Du sjöng om lif, som ej förgår,
och tonen från ditt hjärta sprang.

Om gamla Sverige varmt du kvad, —
en pilgrim ung på fjärran strand, —
om hoppets höga, hvita stad,
som skymtar bakom stjärnors brand.

Din stämman klang i tempelsal,
då än ej mannaår du nått.
På västerns slätt, i österns dal
den helga säd du tidigt sått.

Ditt ideal du trogen var,
fast kamp det kostat mången gång.
Din blick var ljus och tanken klar,
men det låg vemod i din sång.

Han klagade med mildt ackord
i blomsterdoft vid vännens bår.
Han jublade i bröllopgård,
då myrten kläddes i brudens hår.

I festlig sal han ståtligt ljöd
med allvarsord och sällsam glans,
Och ljusa makter fram han bjöd, —
en riddare med hjälm och lans.

Nu budet täljer, att till ro
den trötte sångaren har gått.
Han sofver sött i torftäckt bo,
dit jordens stormar icke nått.

Farväl! Tag mot min enkla gärd:
Ett tack för sången, du oss gaf,
med hoppet om en bättre värld
långt bortom död och dunkel graf.

JOHAN PETERSON.*

Hvad är lifvet? spørjer ofta vandraren på allfarsled,
beder ödmjukt: Hulda moder, mig ett läger hos dig red.
Jag är trött på tidens villa, jag är mätt af dagens flärd,
skall jag snart en röst förnimma från din gömda, tysta
värld?

Fagra löften gaf oss lifvet uti rosig morgonstund,
men dess farkost kanske krossas emot färdens dolda
grund.

Skall en spillra då oss föra emot hoppets palmkust skön?
Skola höga makter lyssna på den väderdrifnes bön?

Bleke broder, där du slumrar på din sista bädd i ro,
unna vi dig gärna hvilan i ditt blomsterhöljda bo.
Vinterstormar där ej fara, växla icke vår och höst,
smärtan öfvervunnen vikit från ditt trötta, sjuka bröst.

Det är lugnt i grafvens gömma, öfver Graceland råder
frid,

det var här du ville hvila efter genomkämpad strid.
Aningar du ofta kände, plötsligt budet kom till slut,
liksom för ett häftigt vindkast ljusets låga släckes ut.

Ej vi höra mer din hälsning, då till dagens värf vi gå,
och den trogna brodershanden aldrig mer vi trycka få.
Men i hjärtats dolda världar gömma vi din bild så blid,
den skall där för minnet stråla efter länge svunnen tid.

Sof i ro uti den hydda, som ett fjärran land dig gaf!
Om ett hem du kanske drömde, men det gaf dig blott —
en graf.

Men då vi med saknad lägga på din bår vår blomstergård,
för vår själ i fjärran hägrar hoppets ljusa Nya värld.

SAMUEL HOLMBERG.*

Denna gången budet kom från söder,
från en krets, i minnet för mig kär.
Samuel, den blidaste bland bröder,
mer ej är.

Han blef trött i ljusa sommarkvar,
långt förr'n solen kysste vägens krön.
Saknad vid hans läger stilla klagar,
ber sin bön.

Och hans namn i minnets bok vi rista
och hans bild med silfverhvita hår.
Det är tungt, att så den unge mista,
fall, vår tår!

Egen väg i konstens vida rike
har man sagt, han önskade att gå.
Bland de unga syntes ej hans like,
klaga då!

Hvem kan följa konstnären, då han drömmer
sina ljusa, höga ideal?

Hvem kan pejla djupet, där han gömmer
själens kval?

Hvad han gaf oss var ju löften bara,
hvilken mognad dock i hvarje drag!
Gudaboren denna hand månd' vara,
om än svag.

Och med klart och känsligt konstnärsöga
tydde han naturens poesi,
och han såg, det många se så föga,
lif däri.

"Sof i ro! ty det är orons stunder,
endast orons, som på jorden bo,
hvilans stunder börja först *inunder*.
Sof i ro!

Där har mänskohjärtat glömt att önska,
glädje glömt att vissna, hopp att gro.
Under täcket, väfdt af sommargrönska,
Sof i ro!"

OLOF F. NELSON.*

Jag hör en klagan som af många röster :
Han har gått bort, den svenska sångens vän.
Från norr och söder, ifrån väster, öster
allt djupare mig når den klagan än.

Hans käras tårar, ack, så ymnigt flöda,
där stum han hvilar på den svarta bår.
Han sofver tungt — det gör man hos de döda —
en makas bön ej väcka mer förmår.

Och såta vänner lägga på hans kista
en blomsterskatt i själfva vinterns dar
och gå som hedersvakt på färdens sista,
då stoftet vigs till jord, som förr det var.

* * *

Som emigranten är den svenska sången
och har härute icke hem och huld.
I dagens möda han sig känner fången
och drifves bort i jäktan efter guld.

Du hörde honom i din ungdoms lycka,
och denna vädjan var ditt hjärta nog.
Du aldrig tröttnat se'n, vi andra tycka,
fastän din tid och kraft, ditt guld han tog.

Du blide slumrare, dig tack skall följa,
för hvad du var i sångens ljusa värld.
Ditt svenska sinne aldrig sågs sig dölja,
ditt tal var enkelt, utan prål och flärd.

Med kraftig hand du sångarfanan höjde
och ordnade en spridd och bruten trupp.
Se'n gick du bort, ej många timmar dröjde,
då du till lifvets zenit hunnit upp.

Men hoppets sång från våra dunkla dalar
hörs stiga uppåt mot en sällhets hamn.
Du ej skall glömmas. Uti minnets salar
den svenska sången hylla skall ditt namn.

C. F. ERIKSON.*

Det skymde till en arbetsveckas afton,
en vintrig lördagskväll,
då budet kom så tyst, där svag du dvaldes
uti de sjukas tjäll.

Och budet kom ej från en jordisk boning,
från barn och maka kär,
ej från affären, som din tanke ordnat,
det budet hälsning bär.

Och ingen vet, hvad detta budet sade,
men smärtan byts i ro,
och lifvet flyr som arkens vilsna dufva
och söker tryggadt bo.

Så många makter om en mänska strida,
och het är kampens dag.
Nu sofver kämpen vid sin brustna klinga,
nu tystnat hjärtats slag.

Och Floras rike sina skatter samlar
Omkring den svarta bår,

de skola vattnas ömt som dalens lilja
af dina käras tår.

Af deras tår, som du i tysthet hulptit,
som sörja nu sin vän.
De dagar komma, då de fåfängt minnas
din öppna hand igen.

Det bodde stora tankar i ditt sinne,
jag minnes det så väl.
Ett tack, för hvad som man du ärligt ville,
Ur djupet af min själ.

Din tid blef kort, men kraftigt du har verkat
uti ditt valda kall
och hunnit göra, hvad vi andra drömde,
nu, då din dag är all.

Sof nu i ro, fast vinterns stormar ila,
där man dig bäddar ner.
Då saknaden förgråten knäpper händer,
det stilla hoppet ber.

IDA SANNQUIST.*

Budet kom; det var palmsöndag, — stilla veckans glädje-
dag —,

kom som molnet döljer solen, sådan är vår lefnads lag.
Lång var färden, lifvet växlat, lång var äfven plågens tid,
men nu har du hvilat hunnit, trötta pilgrim, sof i frid!

I det herdehem han byggde, som dig tro och lofven gett,
var du hemmets väna stjärna uti ljuft och uti ledd.
Då han stupade på fältet, lade ned sin vandringsstaf,
i den lugna präristaden redde du hans tysta graf.

Huru djupt ditt hjärta ömmat för all nöd uppå vår jord,
och hur gärna du har hviskat kärlekens och hoppets ord!
Då ett eget hem du ägde, det så ljust och gästfritt var,
det står ännu för mitt sinne ifrån fjärran ungdomsår!

Goda råd i lifvets skiften var du aldrig sen att ge,
för den tviflande, den fallne ej en hoppets bön att be.
Ynglingen i skolans salar fann hos dig en trogen vän,
väg till den, som plågan fjättrat, fann du om och om igen.

Du var moder, var väninna uti lyckans ljusa dag,
med din mjuka hand du smyckat mången sorgens sarko-
fag.

Brudens krona du har bundit, lagt den späda i ditt sköt,
då dess mor till sista hvilan trött det Brustna ögat slöt.

Ofta du ditt tjäll fått flytta, ofta har du uppbrott gjort,
gäst och främling du har varit, — älskad dock på hvarje
ort.

Ömma händer dig ha vårdat än uti det sista här,
vårdat Herrens tjänarinna, som dem alla var så kär.

Här uti ditt eget tempel säga vi ett långt farväl,
och det går från rörda läppar, går från djupet af vår själ.
Din förmaning här vi minnas och din bön, din varma
sång,
må vi alla samfäldt mötas i vår Faders hus en gång.

* * *

Nu Messiasjublet stiger från den vackra präristad,
där re'n våren gjutit grönska öfver knoppar, öfver blad.
Dit skall du en resa göra, ej att sjunga dock, som förr,
stilla skall ditt stoft man föra genom välkänd tempeldörr.

Ett Guds frid! på långa färden och ett tack för trogen
vakt,
för Marias lif och Martas, i förening sammanbragt.
Men vi skiljas för att mötas, det är hoppets vissa sång,
mötas uti fadershuset i en evig frid en gång.

S. A. SWANSON.*

Här vi bygga, här vi flytta,
allt är vanskligt, allt på flykt.
Om af lycka hjärtat jublar,
snart af sorgen det är tryckt.
Ingenting är här beständigt,
hälsan flyktar snart sin kos,
lifvet i sin skönsta knoppning
vissnar som en bruten ros.
Sol, som log i arla timma,
går i dystra skyar ner.
På sin bädd i mörka väkter
sjuklingen om lisa ber.

Du, som slumrar här så stilla,
har din del af lifvet fått.
Nog dess bästa, högsta mening
under plågan du förstått.
Du från hemmet uppbrott gjorde,
gammalt hem, som kärt dig var,
och farväl du stilla sade,
såsom den, för alltid far.
I det nya kära hemmet
blef din vistelse ej lång.
Nu du gör en annan resa,
reser ensam denna gång.

Sista flyttningen är inne,
och den göres ej af två,
om än kunde makan kära
följa med dig nu också.
En skall lämnas, att i världen
fylla sina tårars mått,
under heta smärtor hoppas,
att hvad Herren gör är godt.
Och när Herrens stund är inne,
skall föreningstimmen slå.
I det nya, ljusa hemmet
må vi alla mötas då!

Sista flyttningen, hvad högtid
för en trött men bärgad själ!
Slut på svaghet, slut på tvifvel,
slut på synd och sorg, hur väl!
Sista flyttningen till hemmet,
som oss Herren lofvat har,
Bakom gyllne pärleportar,
dit ej någon oren far.
Ack, hur ljuft, när dagen kvällas,
att få flytta dit en gång,
till det hem, där ej man skiljes,
uti evigheten lång!

Anmärkningar

Sid. 14. *Vid en svensk nationalfest.* Festpoem vid den svenska nationalfesten i Orchestra hall, Chicago, den 24 febr. 1910.

Sid. 23. *Tack till Lundakören.* Utdrag ur ett poem, uppläst vid Svea gilles bankett för Lundakören efter konserten i Mechanics hall i Worcester, Mass., under körens Amerikaturné 1904.

Sid. 28. *Främlingens dröm.* Med anledning af en episod i staden New York hösten 1908.

Vårbud, sid. 42. I Lincoln park, Chicago, söndagen den 11 mars 1906.

Sid. 49. *Stjärnbanéret.* På den 14 juni, "Stjärnbanérets födelsedag".

Sid. 54. *En hemkomsthälsning.* Till återvändande svensk-amerikaner hösten 1910.

Sid. 57. *Indiansommar.* Fritt efter Nesbit i Chicago Evening Post.

Sid. 62. *Hemkomsten.* Fritt efter engelskan.

Sid. 64. *Hem till jul.* Typisk scen från järnvägsstationer i Chicago hvarje år några veckor före jul.

Sid. 83. *Hälsning till Bethany.* Uppläst vid den bankett, som anordnats af forna Bethanystudenter å Auditorium hotell i Chicago den 27 okt. 1911.

Sid. 102. *Min makas minne.* Fru Hulda Norman, af liden i Chicago i sept. 1907. Under en följd af år lärarinna vid Bethany college i Lindsborg, Kans.

Sid. 108. *Farväl.* Ett litet poem från 1880-talet, omskrifvet efter min moders (fru Maria Norman) död i Chicago i jan. 1908 vid 78 års ålder.

Sid. 110. *Till ett brudpar.* Dr Philip Andreen och hans maka, född Lethin. A., som under de senaste tio åren varit lärare i Ebenezerförsamlingen i San Francisco, Cal., har nu flyttat till Evanston, Ill.

Sid. 113. *Vid en moders bår.* Fru Betsy Forsberg, död i North Grosvenor Dale, Conn., juldagen 1895.

Sid. 119. *På semester.* Ett minne från Whitefish Bay, Wis., sommaren 1911.

Sid. 121. *Den gamla valaffischen.* Mycket fritt efter engelskan.

Sid. 127. *Olycksveckan i San Francisco.* Skrefs med anledning af den stora jordbäfningen och branden i San Francisco år 1906.

Sid. 132. *Messina.* Författad vid underrättelsen om den hemska jordbäfningen i södra Italien vid jultiden 1908.

Sid. 135. *Sorgepåskan i Omaha.* Med anledning af orkanen på påskdagen 1913, då många lif spilldes och mycken egendom förstördes.

Sid. 137. *Svea och Nore.* Skrefs efter unionsupplösningen 1906.

Sid. 139. *William McKinley.* Efter president McKinleys död i Buffalo, N. Y., den 14 sept. 1901.

Sid. 141. *Efter festen.* Skrefs efter den stora John Ericssonfesten i Mechanics hall i Worcester, Mass., den 31 juli 1903.

Sid. 143. *Vid en arbetarfest.* Efter ett tal af Wm. D. Haywood i Luna park, Chicago, den 11 aug. 1907.

Sid 147. *Kapten Scott.* Med anledning af sorgeceremonien efter kapten Scott och hans kamrater i St. Pauls-katedralen i London, England, den 14 febr. 1913.

Sid. 149. *"Norges" sista resa.* Skrefs vid underrättelsen om ångaren "Norges" förlisning utanför Hebrierna den 28 juni 1904.

Sid. 151. *O, "Titanic!"* Författad vid underrättelsen om jätteångaren "Titanics" undergång å Atlanten den 14 april 1912.

Sid. 159. *Hyllning åt min kyrka.* Vid festen på Augustana ålderdomshem i Chicago den 1 sept. 1913.

Sid. 170. *Vid en kyrkoinvigning.* På Augustanakyrkans i Hyde Park, Chicago, invigningsfest d. 12 dec. 1909.

Sid. 174. *Vid aftäckningen af en altartafla.* Uppläst, då altartaflan "Kristus i Getsemane" aftäcktes i den gamla Getsemanekyrkan i Worcester, Mass.

Sid. 185. *Vid en orgelinvigning.* Förekom å det program, som utfördes, då den nya orgeln i Augustanakyrkan i Hyde Park invigdes den 21 juni 1913.

Sid. 193. *T. N. Hasselquist, skolpresident.* En af Augustanasynodens främste banbrytare och skolmän, f. i Ousby, Skåne, 1816, död i Rock Island, Ill., d. 4 febr. 1891.

Sid. 195. *Hilma J. Nyström.* Fru Nyström, född Ohlin, afled i Worcester, Mass., den 14 okt. 1903 vid 36 års ålder. Hon var maka till pastor E. J. Nyström. Fru Nyström var begåfvad med en vacker och väl utbildad sångröst och visade som organist och sångledarinna stort intresse för svensk sång och musik. Författaren hörde henne på "Våra förfäders dag" på våren samma år, som hon afled, i sv. luth. kyrkan i Quinsigamond med rik känsla sjunga Wennerbergs oförgätliga "När Herren Sions fångar lösandes varder", och detta minne gaf uppslag till inledningen i minnessången öfver fru Nyström.

Sid. 198. *Carl A. Swensson, skolpresident,* grundläggare af Bethany college i Lindsborg, Kans., född i Sugar Grove, Pa., den 25 juni 1857, död på en resa i Los Angeles, Cal., den 16 febr. 1904. S. har af många blifvit ansedd som den främste svensk-amerikanen.

Sid. 202. *Nils Mannow.* Svensk-amerikansk tidningsman, född i Tollarp, Skåne, 1859, afliden i Chicago den 26 maj 1907. Begrafningen ägde rum på grafsmyckningsdagen.

Sid. 204. *John A. Johnson.* Guvernör i Minnesota, född den 28 juli 1861, död den 21 sept. 1909. En ovan-

ligt begåfvad, folkkär och inflytelserik man. Han var på tal till demokratisk presidentkandidat.

Sid. 207. *Joh. A. Enander*, svensk-amerikansk tidningsman, talare, skald och författare, f. 1842, död i Chicago den 9 sept. 1910.

Sid. 209. *Ludvig Holmes*. Svensk-amerikansk prästman, skald och talare, född 1858, död under ett besök i Philadelphia den 7 nov. 1910. Var vid sin död bosatt i Evanston, Ill.

Sid. 211. *Johan Peterson*. Medredaktör i Svenska Tribunen-Nyheter, en duglig och plikttrogen tidningsman. P. var född i Ronneby 1871 o. dog i Chicago d. 22 nov. 1910.

Sid. 213. *Samuel Holmberg*. En särdeles lofvande artist. Han var född 1885 och afled i Lindsborg, Kans., den 26 juni 1911. Var en tid föreståndare för konstskolan vid statsuniversitetet i Norman, Okla.

Sid. 215. *Olof A. Nelson*. N., som var född 1867 i Halmstad, var särskildt känd för sitt aldrig svikande intresse för den svenska sången. Han afled den 29 jan. 1913 i Chicago, efter en lång tids lidande.

Sid. 217. *C. F. Erikson*. Grundläggare af Svenska Tribunen-Nyheter och en af de mest framgångsrike tidningsutgifvarne i Svensk-Amerika. E. var född 1866 å Halleberg i Västergötland och afled den 15 mars 1913 i Chicago.

Sid. 219. *Ida Sannquist*. En af Svensk-Amerikas mest verksamma och intelligenta kvinnor, änka efter pastor P. M. Sannquist. Född i Mörlunda, Kalmar län, 1846, kom till Amerika 1865 och afled i Chicago på söndagen den 5 april 1914. Jordad i Lindsborg, Kans.

Sid. 221. *S. A. Swanson*. Född 1846 och under många år en aktad landsman och banbrytare i Des Moines, Ia. Flyttade på våren 1914 till Chicago, där han afled den 10 juli samma år.

INNEHÅLL.

1. Sånger vid allfarväg.

	Sid.
Till svenska sångmö i Amerika	11
Vid en svensk nationalfest	14
Pristagerskan	20
Tack till Lundakören	23
Den svenska sången	25
Främlingens dröm	28
Till Chicago	33
Den öfvergifna kyrkan	35
Vid en nykterhetsfest	38
Grafsmåkningsdagen	44
Frihetssång	46
Medborgarrätt	48
Stjärnbanéret	49
På fjärde juli	51
En hemkomsthälsning	54
Indiansommar	57
På tacksägelsedagen	59
Vi måste hem	62
Hem till jul	64
Adventsdrömmar	67
Då nu mot jul det lider	70
Emigrantens jul	74
Julelycka	77
Vid ett årsskifte	79
Hälsning till Bethany	83
George Washington	87
Abraham Lincoln	90
John Ericssonminnet	94
Gustaf Adolfsminnet	97
Hälsning till Sigurds graf	98
Min valentin	100
Min makas minne	102
Saknad	105
Farväl	108
Till ett brudpar	110
Vid en moders bår	113
Barmhärtighet	115
Ett tack	117
På semester	119
Den gamla valaffischen	121
Min sångmö	123

2. Minnen och händelser.

Olycksveckan i San Francisco	Sid. 127
Messina	132
Sorgepåskan i Omaha	135
Svea och Nore	137
William McKinley	139
Efter festen	141
En arbetarfest	143
Kapten Scott	147
"Norges" sista resa	149
O, "Titanic!"	151
En visa om Rockefeller	154

3. Toner från tempelgård.

Hyllning åt min kyrka	159
Lifsfrågor	162
Påsktoner	164
Svensk-amerikanens julotta	167
Vid en kyrkoinvigning	170
Vid aftäckningen af en altartafla	174
Högtidsminnen	178
Vid en orgelinvigning	185

4. Sånger vid båren.

T. N. Hasselquist	193
Hilma J. Nyström	195
Carl A. Swensson	198
Nils Mannow	202
John A. Johnson	204
Joh. A. Enander	207
Ludvig Holmes	209
Johan Peterson	211
Samuel Holmberg	213
Olof F. Nelson	215
C. F. Erikson	217
Ida Sannquist	219
S. A. Swanson	221

